

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №3

Стенограма пленарного засідання

5 лютого 2020 року

Київ 2020

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №3

*Стенограма пленарного засідання
5 лютого 2020 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ
Засідання третє
(Середа, 5 лютого 2020 року)

Інформація про зміни у складі депутатських фракцій і груп	...5
Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...5
Заява фракції «Європейська солідарність» і групи «За майбутнє»	...15
Прийняття в першому читанні за основу проектів законів:	
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформи патентного законодавства»	...16
«Про внесення змін до Лісового кодексу України щодо проведення національної інвентаризації лісів»	...21
Направлення на повторне друге читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу до інфраструктури об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики»	...27
Прийняття Закону «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про Стройовий статут Збройних Сил України»	...27
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» щодо усунення законодавчих колізій та прогалин»	...32
Направлення на повторне перше читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо реалізації права на пенсію»	...44
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ресторанного господарства»	...54
Ратифікація Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Литовської Республіки про працевлаштування та співробітництво у сфері трудової міграції	...58

Прийняття рішення про зміну порядку розгляду питань на пленарному засіданні	...61
Заява фракцій «Європейська солідарність», «Батьківщина» та «Голос»	...62
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації положень деяких міжнародних угод та директив ЄС у сфері охорони тваринного та рослинного світу»	...63
Внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення пожежної безпеки в лісах	...66

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ТРЕТЄ

*Зал засідань Верховної Ради України
5 лютого 2020 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Будь ласка, займіть свої робочі місця. Доброго ранку, шановні представники засобів масової інформації, гості Верховної Ради України!

Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до реєстрації. Розпочинаємо реєстрацію. Готові реєструватися? Прошу реєструватися.

У залі зареєструвався 321 народний депутат України. Ранкове засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Шановні колеги, насамперед хотів би привітати двох наших колег Чернева Єгора Володимировича і Ковальчука Олександра Володимировича, у яких сьогодні день народження (*Оплески*). Шановні колеги, я вам бажаю і від себе, і від Верховної Ради України, від колег здоров'я, успіхів, насаги, досягнення тих цілей, які ви перед собою ставите. Ще раз вітаю із днем народження!

Шановні колеги, оголошення. Згідно з поданою заявою та відповідно до частини третьої статті 60 Регламенту Верховної Ради України повідомляю про вхідження народного депутата України Санченка Олександра Володимировича до складу депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» у Верховній Раді України дев'ятого скликання (*Оплески*).

Шановні колеги, відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України в середу ми маємо 30 хвилин для виступів народних депутатів із внесенням пропозицій, заяв та повідомлень. Прошу народних депутатів записатися на виступи.

Бобровська Соломія Анатоліївна.

БОБРОВСЬКА С.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Доброго ранку, шановні колеги, дорогі українці, уся ветеранська і військова спільноту! Я сьогодні хотіла б присвятити свій виступ одній персоні, яка стала загальновідомою в національному масштабі і, напевно, за його межами, особливо серед діаспорян і тих ветеранів, які залишили службу, – це колега,

який, на жаль, перебуває в стінах парламенту, представник партії «Слуга народу» Євгеній Брагар.

Перше. Сподіваюся, що через історію із собакою ми не забули з чого почалася його популярність, а саме: як він повівся, написавши заяву в Національну поліцію на наших дівчат-ветеранок за статтею 161 Кримінального кодексу України щодо розпалювання національної ворожнечі.

Друге. Дуже цікавим і дивним було те, що його запросили саме після цієї історії на канал Медведчука, власне, вже з проросійським порядком денним і він взяв курс розгляду, напевно, зі стін точно не Києва, а Москви, на те, що відбувається сьогодні в Україні. Крім того, не буду наголошувати на тому, що водій, як і будь-хто інший в пасажирських перевезеннях, не має права нав'язувати будь-який контент нашим вухам і, загалом, всім, хто користується міжміськими перевезеннями і добре знає, якої якості впарювання відбувається саме в маршрутках, але наголошу для всіх водіїв і власників автоперевезень на обов'язковій ліцензії того, що вони транслюють. І, будь ласка, використовуйте ті матеріали, які вам надаються саме для трансляції, зокрема, українською мовою, інакше ви порушуєте Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Третє. Хотіла б сказати, що Жіночий ветеранський рух сьогодні запропонував пану Євгенію вибачитися перед всією жіночою ветеранською спільнотою. І я вважаю, що тут усі дівчата мали б підтримати дівчат, які поверталися з похорону з Луцька до Києва і не повинні були виходити через цей ганебний вчинок, їх не мали жодного морального права виставити з маршрутки.

І останнє. Немає лиха без добра. Вчора були зареєстровані проекти законів, з прийняттям яких нарешті буде покладено край цьому акустичному насильству і впарюванню купи неякісного контенту в наші вуха. Дуже дякую.

Сподіваюся, що мій колега таки знайде сміливість, найперше, дати коментар журналістам і вибачитися перед всіма дівчатами: а) які служать і б) які є ветеранками.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гузь Ігор Володимирович.

ГУЗЬ І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець). Доброго дня! Група «За майбутнє». Виборчий округ № 19. Шановні друзі, я хотів би звернутися стосовно складної теми. Я представляю в парламенті шахтарський виборчий округ, де на сьогодні в місті Нововолинську залишилося лише дві діючі шахти і одна шахта № 10, яка будується.

Сьогодні до мене приїхали шахтарі, ми спробуємо зустрітися з профільним міністром Оржелем. Але що мене турбує. Уже фактично півроку уряд

виконує свої обов'язки, а ми всі, ті, хто займається вугільною галуззю, цими питаннями, не маємо жодної достеменної інформації, що планує профільне міністерство, що планує уряд. Ми відчуваємо, що йде до того, що уряд хоче закрити діючі шахти, а стосовно шахти № 10, яка будується вже майже 30 років, на яку виділено близько 2 мільярдів гривень, планується заморозити будівництво і фактично закрити її.

Я вимагаю від уряду Гончарука публічної дискусії. Я вимагаю, щоб міністр Оржель приїхав до Нововолинська, щоб відбулася дискусія зі всіма тими, кому болить це питання. Керівники «Волиньвугілля», керівники шахт, профспілки, керівництво міста, області, представники моєї команди, народного депутата, – ми хочемо, щоб були прозорі правила гри, прозоре бачення того, що планує уряд щодо розвитку шахт, щодо питання закриття чи незакриття шахт у місті Нововолинську. У разі, якщо уряд тишком захоче закрити шахти, то так не буде, друзі. Сьогодні працюючих шахтарів близько 2,5 тисячі, помножте на чотири, це їхні родини, – 10 тисяч людей готові стати на захист своїх інтересів. Отак просто, без публічності не обійдеться.

Тому ще раз, я вимагаю від імені волинських шахтарів прозорої, публічної дискусії з приводу шахт міста Нововолинська. Що ви плануєте робити? Як ви плануєте робити? Має бути діалог. В іншому разі буде бунт.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні народні депутати, завтра в нас у парламенті може бути дуже особливий день. Як ми знаємо і як, власне, ми поінформовані, завтра, вірогідно, у Верховній Раді буде розглядатися проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення». Ми не впевнені, що це буде, але велика вірогідність цього є.

Я можу сказати, що завтра для Верховної Ради, без перебільшення, буде історичний день. Тому що реально завтра, навіть за скороченою процедурою, як нам говорять, за такою синтетичною процедурою, без розгляду всіх без винятку поправок, у Верховній Раді можуть натиснути кнопки і залишити Україну на сотні років без землі.

Я хотіла б насамперед, щоб кожен подумав над тим, що ми тут, у залі, по суті, творимо історію. І історія нікуди не подінеться, вона завжди залишиться у свідомості людей, в підручниках. І кожен, хто завтра стоятиме на боці світових спекулянтів, аферистів, які вже поклали око на нашу землю... А ви знаєте, у проекті закону чітко записано, що можуть купувати землю іноземні банки, іноземні кредитні установи без обмежень кількості. Так, вони хочуть це робити через заставу. Але ж ми з вами добре знаємо в чиїх руках Національний банк,

і що ці застави за декілька років перейдуть у власність банків, і ми, Україна, залишимося без землі, без аграрного комплексу, без фермерів, без сіл і взагалі без ресурсу, завдяки якому країна може стати однією з найзаможніших країн Європи.

Я хотіла б також поінформувати вас і всю країну, хто зараз нас слухає, що завтра біля Верховної Ради збираються аграрії, всі асоціації (у них повний збір), профспілки, громадські організації, з усієї країни з'їжджаються партії, які не підтримують продажу землі. І саме завтра буде реальний бій за Україну. Крим і Донбас – це 7 відсотків окупованої території, а якщо буде прийнято такий закон – окупованими будуть 72 відсотки території України. І не забувайте, що також ідуть з молотка ліси, водойми, природні заповідники, тому що саме такі зміни в першому читанні внесені до Земельного кодексу.

Я закликаю всіх громадян України завтра о 9 годині прийти до Верховної Ради і боротися за українську землю, за наше майбутнє, за наших дітей.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дунаєв Сергій Володимирович.

ДУНАЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово Верховної Ради, шановні колеги! Сьогодні, в другий день роботи третьої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання, я хотів би поставити нам усім одне просте запитання: що далі? Нам казали, що ми всі тепер президенти. Натомість маємо ситуацію, коли ніхто не президент, окрім декількох олігархів, які вигідно вклали гроші. А такої кількості кумів, сватів, братів та любих друзів при владі ми не бачили навіть за часів попередніх президентів.

Нам обіцяли кінець епохи бідності. Натомість маємо епоху життя на межі виживання. Шахтарі місяцями не отримують заробітної плати, бюджетникам затримують або скасовують виплати, водночас міністри та голови державних компаній виписують собі гігантські премії. Вчителям обіцяли зарплати 4 тисячі доларів. Натомість маємо проект закону про освіту, яким знищується ця сама освіта. Нам обіцяли мир. Натомість на моєму рідному Донбасі мешканці Попасної чи Торецька і сьогодні здригаються від вибухів і пострілів. На сході продовжують гинути громадяни України, а влада зменшує призовний вік з 20 до 18 років.

Нам обіцяли професійний уряд. Натомість маємо міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, який хизується тим, що не читає книжок, і Прем'єр-міністра, який, з його ж слів, повний профан в економіці. Нам обіцяли 40 відсотків економічного зростання за п'ять років. Натомість маємо скорочення промислового виробництва та негативне сальдо зовнішньої торгівлі. Уряд причепив країну до самоката та тягне її разом із собою в прірву.

Нам обіцяли повернути громадян України додому. Натомість маємо скорочення робочих місць та зростання трудової міграції, зростання злочинності. Підприємства, що належать державі, ріжуть на металобрухт. Міністр енергетики та захисту довкілля радить дітям шахтарів не наслідувати професію батьків. А такого тиску на малий бізнес не було навіть за часів так званої злочинної влади, від співпраці з якою ви всі тут намагаєтеся відхреститися.

Нам обіцяли децентралізацію. Натомість маємо проект, яким передбачено одну мету: підготувати все для продажу землі олігархам. Ще нам обіцяли турботу про того самого «маленького українця». Натомість маємо проект Трудового кодексу, що перетворить народ України на рабів. Ще й законопроект про легалізацію грального бізнесу, який до всіх інших негараздів додасть ще й ігроманію. Навіть нас, український парламент, найважливішу державну інституцію, намагаються перетворити на «скажений принтер», чиє єдине завдання – забезпечити турборежим для того самого самоката.

Шановні колеги, у нас тут склалася традиція: депутат закінчує свій виступ на цій високій трибуні і йому обов'язково хтось аплодує. Але чому ви аплодуєте? Що з того, що зробила ця Рада, заслуговує на аплодисменти?

Я звертаюся до кожного з вас: перед тим, як підтримати черговий злочинний та антинародний законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимировичу.
Соболев Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Шановні колеги, той подарунок, який з нового року одержали громадяни України, коли, крім плати за транзит газу, вони ще будуть отримувати платіжки за доступ до інформації, я думаю, страшнішого не могла придумати будь-яка влада, яка була в Україні. Ви вдумайтеся: тепер для того, щоб отримати правдиву і об'єктивну інформацію, наші громадяни повинні заплатити. Вважаю, що тут треба розділити два питання: бізнес і, власне, інформаційна безпека держави.

А тепер поставте себе на місце громадян, які перебувають на території окупованого Донбасу або анексованого Криму. Як вони зі своєї платіжної картки зможуть перерахувати гроші провайдерам? Щоб потрапити в агентурну сітку ФСБ? Щоб одразу відслідкували, хто ж дивиться на території окупованих Криму і Донбасу українські канали, які єдині несуть правду на цю територію.

Після цього вони увімкнуть супутникову тарілку і побачать, що є безкоштовні сім російських каналів, які вони можуть дивитися день і ніч, замість українських каналів, і отримувати ту брехливу інформацію, яку доносять російські інформгентства. Хто придумав цю ідею фактично інформаційної блокади громадян України? А що робити нашим громадянам на контрольованій території, у віддалених селах, які мали у свій час можливість встановити

супутникові тарілки, або, наприклад, у гірських населених пунктах, де вони ніколи не отримують об'єктивної інформації, а будуть отримувати інформацію з російських джерел?

Фракція «Батьківщина» звертається до керівництва держави: до Президента, Голови Верховної Ради, голови уряду – це фактично питання інформаційної політики, інформаційної безпеки держави. Нам треба негайно розглянути це, зокрема в профільному комітеті Верховної Ради, щоб потім копійка економії, яку нібито хтось отримає, не призвела до того, що держава не матиме своєї прямої, безпосередньої політики захисту інформаційного простору.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, вчора в місті Гірському жінки з дітьми розпочали голодовку, тому що батьки півроку не приносили заробітної плати додому. З цієї трибуни я неодноразово заявляв, що вугільна галузь – одна з найпотужніших галузей нашої держави з часів Радянського Союзу. Зрада нашої держави почалася ще з 1993 року, коли один віце-прем'єр з енергетики закривав шахти і затоплював їх, вбивав сотні тисяч шахтарів (без війни!). Сьогодні треба за це відповідати.

Я закликаю всі відповідні силові структури розпочати розслідування саме з тих часів. Папір витримає все. Це по-перше.

По-друге. Скільки часу шахтарі ще будуть голодувати? Тільки жінки почали вчора голодовку, одразу почали віддавати заробітну плату, хоча б за місяць.

Наш колега Ігор Гузь говорив про волинську шахту № 10, в яку було «залито» мільярди гривень, і вона досі не видає потужність на-гора. А тепер її хочуть закрити. Хто буде відповідати в нашій державі за розтрату державних коштів? Не буває державних коштів, як говорила Маргарет Тетчер, є кошти платників податків. З кожної кишені пенсіонера сьогодні витрачається на отих, які сидять у кабінетах, їх не вирвеш, як бородавок, з крісел... Хто відповідатиме за те, що шахтарі не отримали заробітної плати? І є все-таки в Кримінальному кодексі України стаття 175, якщо я не помиляюся, про відповідальність? Хто буде притягнений за це до відповідальності? Чому сьогодні хтось із заступників міністрів їде і говорить, що будуть закриватися шахти, не провівши засідання круглого столу з профсоюзамі? Не провели круглого столу з шахтарями. Лише «смотрящие» можуть їздити і говорити, що будуть закривати шахти і знову знищувати вугільну галузь. Чому сьогодні Україна годує Америку, Африку, Росію або тих, хто з копанок тягне вугілля? Чому сьогодні на складах лежить вугілля

на 600 мільйонів гривень і за нього не платять гроші? Чому сьогодні якимось «смотрящим» сплачують ці гроші? Поясніть, будь ласка.

Тому наша команда вимагає негайного втручання Президента у вирішення цього питання: поставити відповідно завдання, і щоб міністр енергетики та захисту довкілля дав відповідь з цієї трибуни...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Володимировичу, ми домовлялися. Дякую.
Мокан Василь Іванович.
Ясько Єлизавета Олексіївна.

ЯСЬКО Є.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги народні депутати, шановні українці! Минулого тижня відбулася чергова січнева сесія Парламентської асамблеї Ради Європи, і я як голова української делегації хочу прозвітувати про результати нашої роботи.

Українська делегація в ПАРЄ, яка складається з представників усіх фракцій, пройшла бойове хрещення і увійшла до чотирьох політичних груп, взяла участь у всіх пленарних засіданнях та розпочала роботу в комітетах. Українська делегація єдиним фронтом стояла за кожну поправку, адже кожна поправка до резолюції для нас, для України, є дуже важливою.

Як результат нашої роботи, по-перше, ПАРЄ в моніторинговому звіті офіційно визнала Росію стороною Мінських домовленостей та поставила вимогу припинити військову агресію проти України. Також у доповіді було зазначено про дотримання політики невизнання анексії Криму.

По-друге, ми маємо певні результати в роботі коаліції «Балтік +». Ми злагоджено і консолідовано голосували та вирішували низку питань. Також ми разом підписали декларацію з вимогою до Російської Федерації виконувати рішення та рекомендації, ухвалені ПАРЄ. До декларації також приєдналися представники з країн: Словаччини, Великої Британії, Польщі, Ісландії.

По-третє, ми внесли низку пропозицій до проектів резолюцій, що зараз готуються в ПАРЄ. Вони стосуються екологічних питань та прав жінок. Незважаючи на позитивний порядок денний, ми глибоко занепокоєні тим, що деякі держави – члени Ради Європи дозволяють собі не виконувати рекомендацій та резолюцій асамблеї. Саме це звучало під час усіх наших двосторонніх зустрічей з керівництвом Ради Європи, ПАРЄ, а також на двосторонніх зустрічах з різними делегаціями.

Переконана, що голос України в ПАРЄ звучав у єдності. І ми – це той випадок, коли представники різних фракцій, за одним винятком, стояли разом. І дуже хочеться, щоб ми далі продовжували працювати разом на міжнародній арені для України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Требушкін Руслан Валерійович. Немає Требушкіна? Немає.

Лабунська Анжеліка Вікторівна.

Ну, вийшов, так що ж я можу зробити, шановні колеги?

Немає Лабунської?

Крулько Іван Іванович.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Завершення минулого року ознаменувалося достатньо гучним скандалом у сесійній залі. І навіть у перший день засідань уже в новому році ми про що говорили? Про те, що заслухаємо уряд стосовно тих захмарних заробітних плат і премій, які виплачуються представникам наглядових рад державних підприємств, міністрам і так далі.

Уже розпочалася нова сесія. Це питання жодним чином так і не вирішено. Ми як фракція «Батьківщина» зареєстрували проект закону [№ 2798](#), яким пропонуємо раз і назавжди врегулювати це питання, обмеживши 10 мінімальними заробітними платами заробітні плати разом із преміями по всій вертикалі влади, включно з державними підприємствами, включно з міністрами, включно з народними депутатами. І це буде справедливо. Ми вважаємо, що цей законопроект треба терміново приймати. Адже коли нам розповідають про те, що прив'яжуть зарплати до середньої заробітної плати, яка невідомо як вираховується, плюс подвійна премія, то це означає легалізувати нинішній стан речей.

Цинізм – коли представники наглядових рад отримують заробітні плати, які в 10, 20, 30 разів перевищують заробітні плати найвищих чиновників, у сотні разів перевищують заробітні плати вчителів і лікарів. Мені здається, що такого цинізму терпіти не можна. Тому фракція «Батьківщина» вимагає прийняти законопроект № 2798, вирішити це питання та перестати ганьбитися перед всіма українцями і перед світом. Це перше.

І друге. Ми говоримо про те, що треба вирішувати це питання, яке вже просто тхне дуже недобре. І на цьому фоні з усіх куточків України ми чуємо про заборгованість із виплати заробітної плати, особливо перед гірниками. У будівлі ДП «Первомайськвугілля» Луганської області голодують 15 гірників. Заборгованість із виплати заробітної плати на підприємстві – 185 мільйонів гривень. А 185 мільйонів гривень – це стільки, скільки отримує премії один чиновник у НАК «Нафтогаз України».

Донецька область, шахта «Капітальна», 53 гірники протестують на глибині тисячі метрів. Заборгованість – 150 мільйонів гривень. Усього заборгованість в галузі – 1,5 мільярда гривень перед гірниками. Скажіть, будь ласка, чи не варто було б насамперед уряду не розповідати нам, які міністрам потрібні зарплати і як вони тяжко живуть, а розв'язати проблеми гірників, які сьогодні на глибині тисячі метрів домагаються свого, що зароблено потом і кров'ю.

Тому, насправді, для того, щоб українці довіряли владі та вірили державі потрібно спочатку вирішувати ті питання, які стосуються...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Клочко Андрій Андрійович.

КЛОЧКО А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Підласій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підласа Роксолана Андріївна.

ПІДЛАСА Р.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу». Шановні колеги, доброго ранку! Ви всі чудово знаєте, що Президент України Зеленський і партія «Слуга народу» йшли на вибори для того, щоб формувати нову політику. Нова політика, шановні колеги, – це насамперед виконання своїх обіцянок. Ми обіцяли скасування депутатської недоторканності, і це було зроблено вже під час першої повноцінної сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Ми обіцяли вибори за пропорційною виборчою системою з відкритими списками, і новий Виборчий кодекс України набрав чинності 1 січня 2020 року. Ми обіцяли оновлення влади на всіх рівнях та зменшення кількості народних депутатів України, і вчора ми попередньо схвалили законопроект про внесення змін до Конституції України.

Ми хочемо змінити політичну культуру. Давайте визначимося раз і назавжди: кількість депутатів не означає їх якість. Можна скільки завгодно це дебатовати і політизувати, але 450 народних депутатів не ефективніші ніж 300 народних депутатів. Давайте будемо відвертими перед собою та українцями, не всі депутати надмірно працюють. Блокування трибуни, бійки в залі, тисячі беззмістовних поправок до проектів законів, що впроваджують важливі реформи. Ви серйозно думаєте, що сталевар чи санітарка вважають це важкою роботою? Запитайте в пенсіонера, лікаря, вчителя: чи може Україна утримувати таку кількість народних депутатів?

Я вам скажу більше. У 2000 році український народ уже сказав своє слово: 91 відсоток – громадяни висловилися за зменшення кількості народних депутатів. Нам говорять, що цей референдум був сфальшований тодішньою владою. Ми не маємо жодних ілюзій, це можливо. Але чому тоді у вересні 2019 року соціологічне опитування групи «Рейтинг» підтвердило величезний запит суспільства: 92 відсотки громадян підтримують зменшення кількості народних депутатів до 300 навіть через 20 років після цього референдуму.

Водночас майже всі фракції виступили проти цього законопроекту. Якщо ви зробили це у Верховній Раді, то майте мужність вийти до людей і сказати, що ви проти. І майте мужність почути, що вони думають з цього приводу. Деякі політики нам кажуть, що не можна покладатися на думку народу щодо таких важливих питань. Але партія «Слуга народу» йшла до парламенту саме слухати, виконувати і чути волю людей, а не підтримувати неефективну політичну систему.

Тому я сьогодні звертаюся до всіх фракцій: почуйте людей і під час наступної сесії віддайте свій голос за зменшення кількості народних депутатів до 300.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роксолано Андріївно.
Осадчук Андрій Петрович.

ОСАДЧУК А.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Будь ласка, передайте слово Юрчишину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович.

ЮРЧИШИН Я.Р., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Шановні колеги, шановні виборці! Маю до вас невелике звернення стосовно важливої цінності, яка всіх нас, я вірю, привела в цей зал, а саме людської гідності. Ми як народні депутати маємо гарантувати дотримання цієї цінності в нашому суспільстві, особливо в стосунках правоохоронних органів із нашими громадянами.

У середині січня сталася дуже прикра подія, коли столична поліція гордо прозвітувала, як вона викрила злочинне угруповання: так званий садочок-квартирник, куди батьки змушені були здати дітей для того, щоб вони проводили свій час в оточенні однолітків. Чому? Тому що ми як держава не змогли добитися, щоб забудовники будували такі дитячі садки. І молоді батьки... А ми з вами недавно стали свідками того, яка величезна демографічна проблема в Україні, насправді молоді батьки дуже серйозно задумуються, а чи можуть вони дозволити собі мати дітей. І ось, коли вони самоорганізувалися і влаштували садочок, наша поліція вибила двері, примусила організаторів цих садочків писати надзвичайно велику кількість пояснень. А все чому? Тому що комусь з чиновників діти заважали, бо гуляли по подвір'ю.

Інший аналогічний випадок. Мусульманське свято. Мечеть. Людей без паспорта хапають і проводять перевірку, знову-таки поліція, демонстрація негідності.

Колеги, можна було б одразу висувати якісь політичні звинувачення і говорити, який у нас міністр. А я кажу про те, що в нас, на жаль, досі правоохоронні органи поводяться не як сервісна служба, яка повинна робити життя громадян якісним, а як пани життя. Я звертаюся до профільного Комітету з питань освіти, науки та інновацій, до Міністерства освіти і науки України і дуже прошу, колеги, давайте спільно подумаємо, як ми можемо розвивати українське дошкілля і сприяти батькам, щоб вони мали куди віддавати дітей і забезпечувати гідне і спокійне дошкілля.

Я звертаюся до всіх відповідальних осіб провести, можливо, якісь тренінги для наших правоохоронців і пояснити, що не обов'язок громадянина України ходити з паспортом, а обов'язок правоохоронця захищати будь-якого громадянина незалежно від віросповідання, етнічного походження та інших ознак. Колеги, нас сюди привела Революція Гідності. Поліція повинна дбати, захищати гідність громадян, а ми як народні депутати маємо це контролювати. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, час для виступів вичерпано.

Надійшла заява від двох фракцій з проханням оголосити перерву, яку вони готові замінити на виступ.

Слово надається Гончаренку Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Фракція «Європейська солідарність», Одещина. Маю честь виступати від імені своєї фракції і групи «За майбутнє». Шановні друзі, під стінами Верховної Ради зараз зібралося декілька тисяч людей. Я думаю, що ви ідучи, всі їх бачили. Хто ці люди? Це прості працівники, які приїхали з Хмельниччини, Івано-Франківщини, Черкащини, Полтавщини, Херсонщини, з усієї України. Це люди, які працюють у компаніях «Укрлендфармінг» та «Авангард», обсяг щорічно виробленої продукції цих компаній в еквіваленті становить 1 відсоток ВВП держави. Там працює 27 тисяч чоловік, сплачується 2,5 мільярда гривень податків, повторюю ще раз, 2,5 мільярда гривень податків. І сьогодні люди прийшли під стіни Верховної Ради. Для чого? Для того, щоб звернутися до нас з вами за захистом. А від кого вони просять їх захистити? Від дій Артема Ситника, загалом Національного антикорупційного бюро.

І це, звичайно, мене як людину, яка своїми голосуваннями створювала ці органи, нову антикорупційну систему, обурює. Але сьогодні ця нова антикорупційна система фактично пішла хибним шляхом, коли Директор Національного

антикорупційного бюро України Артем Ситник внесений до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, визнаний судом України, двома інстанціями, іменем України – корупціонером. Як взагалі таке може бути: Директор Національного антикорупційного бюро України – корупціонер? І замість того, щоб боротися з топ-корупцією серед чиновників, детективи НАБУ, як виявилось, як розповідають люди, їздять на птахофабрики і рахують там курок чи що вони там роблять, незрозуміло. Це топ-корупція в державі. Ці підприємства – це та курка, яка несе золоті яйця для нашої держави, яка годує нас усіх з вами, годує все це НАБУ, всі правоохоронні органи, які є сьогодні в країні. Але їм не дають працювати, їх знищують. Ми шукаємо інвесторів у всьому світі. Та хто ж прийде до нас з інвестиціями, коли такі величезні підприємства знищують, а 27 тисяч чоловік бояться, що втратять роботу і тоді незрозуміло, як їм годувати свої родини.

Шановні друзі, сьогодні перед ними виступали я і мої колеги Степан Кубів з «Європейської солідарності», Цимбалюк з «Батьківщини», думаю, що й інші депутати. Я запрошую вас вийти до людей і поговорити з ними, виступити перед ними.

Я вважаю, що ми з вами разом маємо негайно вирішити це питання. Припинити безлад у НАБУ. Змінити керівника НАБУ, людину, яка себе абсолютно зганьбила, яка знищує надзвичайно важливий інститут – Національне антикорупційне бюро України. Цей інститут потрібен державі, але він має займатися справою, а не якоюсь дурницею. Це надзвичайно важливо. Ось є підписаний лист про звільнення Ситника з посади директора. Шановні друзі, запрошую всіх вас підписати це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олексію Олексійовичу.

Шановні колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного. Однак у нас першим питанням стоїть законопроект [№ 2483](#). Голова комітету звернувся, і є позиція Комітету з питань правової політики, про те, щоб відкласти розгляд цього питання. Скажіть, будь ласка, немає заперечень? Можемо не голосувати і далі переходимо до наступного питання. Добре.

Шановні колеги, вам на розгляд запропоновано проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформи патентного законодавства» ([№ 2259](#)).

Шановні колеги, пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Будь ласка, підготуйтеся до голосування. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, слово для доповіді надається заступнику голови Комітету з питань економічного розвитку Підласій Роксолані Андріївні.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, ще раз доброго ранку! Законопроект № 2259 є частиною пакета законодавчих ініціатив щодо реформи у сфері охорони і захисту інтелектуальної власності в Україні. Я рада, що Комітет з питань економічного розвитку в цьому скликанні проводить наполегливу та послідовну роботу над реформуванням цієї сфери.

Законопроектом № 2259 пропонується розв'язати проблеми, пов'язані із захистом прав на винаходи та корисні моделі. Ми застосовуємо до них аналогічні інструменти: це і подання заявок в електронній формі, і спрощена реєстрація, і механізм дореєстраційного захисту, так звана «*pre-grant* опозиція», а також спрощена процедура оскарження через механізм «*post-grant* опозиція». Це означає, що порушення прав також можна буде оскаржити в досудовому порядку, звернувшись до Апеляційної палати при Міністерстві розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

Так ми нарешті створюємо умови для розвитку винахідницької діяльності в Україні. Законопроектом № 2259 також пропонуються зміни, які критично важливі для українських пацієнтів та української фармацевтичної індустрії.

Одна з ключових новел законопроекту – впровадження так званого «положення Болар» у законодавство України. Це механізм, який дозволить українським виробникам фармацевтичної продукції використовувати винахід, що вже існує, для дослідження і розробки генеричних медичних препаратів без порушення прав власника цього винаходу. Це означає фактично, що українські виробники ліків зможуть вести підготовку до державної реєстрації генеричного лікарського засобу до закінчення терміну дії патенту на оригінальний лікарський засіб. Це дає можливість генерику українського виробництва вийти на ринок у значно коротші строки після спливу чинності патенту на оригінальний засіб. Ухвалення цього законопроекту дозволить знизити вартість ліків для українців та дасть поштовх для розвитку вітчизняного фармацевтичного виробництва.

Я одразу хочу підкреслити, що ми перебуваємо в постійному діалозі з Комітетом з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування, виробниками-фармацевтами та пацієнтськими організаціями. Ми вже знаємо, що під час підготовки законопроекту № 2259 до другого читання будемо проводити широкі консультації щодо внесення змін у частині так званих «вічнозелених» чи вторинних патентів. Ідеться про патенти на солі, ізомери, нові терапевтичні методи та багато іншого. Проект закону № 2259 створить передумови для активізації винахідницької діяльності в Україні та сприятиме досягненню балансу інтересів між патентною монополією та правом українців на доступність ліків.

Комітет з питань економічного розвитку ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти законопроект № 2259 за основу. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роксолано Андріївно.

Шановні колеги, необхідно обговорення питання? Чи може... Необхідно, так? Будь ласка, запишіться по фракціях і групах.

Осадчук Андрій Петрович.

ОСАДЧУК А.П. Будь ласка, передайте слово Ользі Стефанишиній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанишина Ольга.

Шановні колеги, можна попросити вас відійти від центрального проходу. Ковальчук! Дякую.

СТЕФАНИШИНА О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, доброго дня! Фракція «Голос» підтримуватиме в першому читанні законопроект № 2259. Зокрема, через ту важливу норму, про яку говорила доповідач, стосовно «вічнозелених» патентів.

Я хочу вам навести один приклад. Сьогодні Україна переплачує 135 мільйонів доларів на один лікарський засіб для хворих на ВІЛ. Чому це відбувається? Бо компанія-виробник скористалася так званими «вічнозеленими» патентами і двічі продовжила вторинний патент на ці ліки. Тепер він діє до 2026 року. За весь цей час ми переплачуємо фактично 3 мільярди гривень, а це третина коштів від усієї державної програми на ліки у 2020 році.

Звичайно, така ситуація є загрозливою для пацієнтів України і не вигідною для українського бюджету. Тому у вересні ми зареєстрували проект закону [№ 2089](#), норми якого дублюються в проекті закону № 2259. Зрозуміло, ми будемо підтримувати таку норму, адже вона є вкрай важливою для системи охорони здоров'я в Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ольго Анатоліївно.

Княжицький Микола Леонідович.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, «Європейська солідарність» теж у першому читанні підтримуватиме цей законопроект, оскільки він є позитивним і ним, безумовно, обмежуються можливості так званої *Big Pharma* продовжувати патентну монополію на ліки та зменшується можливість зловживань внаслідок патентного тролінгу.

Але в нас до цього законопроекту є дуже серйозні зауваження, які ми обов'язково будемо висловлювати до другого читання. Те, що колега Підласа зазначила як великий плюс – запровадження квазісудової процедури, ми бачимо

як мінус. Адже Апеляційна палата, яка наділяється повноваженнями визнавати недійсними права інтелектуальної власності на винаходи та корисні моделі, порушує компетенцію судових органів, оскільки це лише в компетенції судових органів, і таких повноважень, крім суду, жоден інший орган влади не має, а надання їх Апеляційній палаті суперечить статтям 124 і 125 Конституції України.

Конституційний Суд України в аналогічній ситуації визначив, що подібні органи не можуть скасовувати свої попередні рішення, вносити до них зміни, якщо відповідно до приписів цих рішень виникли правовідносини, пов'язані з реалізацією певних суб'єктивних прав та охоронюваних законом інтересів, і суб'єкти цих правовідносин заперечують проти їх зміни чи припинення.

Також у цьому проекті закону є низка оціночних норм. Наприклад, включення до переліку об'єктів, які не можуть реєструватися, правова охорона не поширюється на «нові форми відомого з рівня технології лікарського засобу... (це цитата), якщо вони істотно не відрізняються за своїми властивостями стосовно безпеки та/або ефективності». Очевидно, відмінні властивості стосовно безпеки або ефективності складно оцінити на стадії експертизи.

Тому в першому читанні ми підтримуватимемо цей важливий законопроект, а далі будемо вносити поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний пане Голово, шановні народні депутати! Фракція «Опозиційна платформа – За життя» буде підтримувати в першому читанні цей проект закону, оскільки він, дійсно, є важливим і актуальним щодо врегулювання саме питання патентного законодавства чи реформи, як його гучно називають.

Однак, на наш погляд, і ми будемо вносити поправки до проекту, є одне застереження щодо так званого перехідного періоду. Про що йдеться? Йдеться про те, що вже подані відповідні заявки за старими правилами, мова йде саме про них, і вони уже на стадії розгляду. Тому необхідно все-таки запропонувати перехідний період, який дозволив би тим, хто уже попередньо скористався нормами законодавчих ініціатив, які були прийняті і є ще чинним законодавством, тоді ми могли б врегулювати повністю і комплексно це питання. Це перший аспект.

І другий, важливіший аспект. Це фактично третій проект закону, який стосується так чи інакше питання інтелектуальної власності. Безумовно, цей проект закону теж важливий, але, повторюся, фундаментально першочергове питання – це все-таки підтримка науки, науково-технічних розробок на стадії, коли вони формуються. Йдеться і про фінансування Національної академії наук

України, і про науково-дослідні інститути, де безпосередньо створюється унікальний інтелектуальний продукт, який формують вітчизняні вчені, науковці, які працюють, зокрема, і поза науково-дослідними інститутами.

Тому, на наш погляд, важливо переглянути і бюджет України, й інше законодавство, що стимулювало б і здійснювало б безпосередню підтримку саме науково-дослідних і дослідно-конструкторських розробок.

Дякую. І повторюю, що ми будемо підтримувати у першому читанні цей проект закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович.

Тарута Сергій Олексійович. Після нього – Лубінець, і переходимо до голосування. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

Увімкніть мікрофон Сергія Олексійовича.

ТАРУТА С.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина» буде підтримувати в першому читанні цей проект закону. Я не повторюватиму того, про що говорили перед цим промовці, дуже багато сильних сторін, але є й слабкі сторони, зокрема стосовно того, про що сказав пан Княжицький. Ми доопрацюємо законопроект між першим і другим читаннями і зробимо його таким, який буде повністю відповідати як захисту нашої патентної діяльності щодо права інтелектуальної власності, так і зобов'язанню України у сфері європейської інтеграції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лубінець Дмитро Валерійович. Після цього переходимо до голосування. Запросіть, будь ласка, народних депутатів.

Княжицький виступав, шановні колеги.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В., *голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (одномандатний виборчий округ № 60, Донецька область, самовисуванець).* Шановні громадяни України! Шановна президіє! Шановні народні депутати! Депутатська група «За майбутнє» буде голосувати і підтримувати цей законопроект.

Вчора ми проголосували за два законопроекти, які захищають право інтелектуальної власності, причому проголосували більш ніж 300 народних депутатів. Дуже хочеться, щоб і цей законопроект зараз набрав більш ніж 300 голосів, і ми показали, що захищаємо людей, які створюють інтелектуальний продукт у нашій державі. Але водночас ми звертаємо увагу на те, що є недоліки, Головне науково-експертне управління прямо на них вказало, і дуже просимо профільний

комітет врахувати всі зауваження ГНЕУ під час підготовки проекту закону до другого читання.

Дякуємо. Голосуємо за інтелектуальну українську власність!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Будь ласка, займіть свої місця. Готові голосувати, шановні колеги?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформи патентного законодавства» ([№ 2259](#)).

Будь ласка, займіть свої місця. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 369.

Рішення прийнято. Дякую, шановні колеги.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 231, «Опозиційна платформа – За життя» – 34, «Європейська солідарність» – 21, «Батьківщина» – 19, «За майбутнє» – 17, «Голос» – 19, «Довіра» – 17, позафракційні – 11.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні колеги, вам на розгляд запропоновано проект Закону «Про внесення змін до Лісового кодексу України щодо проведення національної інвентаризації лісів» ([№ 2379](#)).

Є пропозиція розглянути законопроект за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Шановні народні депутати, слово для доповіді надається голові комітету народному депутату України Бондаренку Олегу Володимировичу.

БОНДАРЕНКО О.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, шановний головуючий, шановні народні депутати! Метою прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Лісового кодексу України щодо проведення національної інвентаризації лісів» є створення законодавчих умов впровадження в Україні національної лісової інвентаризації як нової системи збору та узагальнення даних про ліси в загальнодержавному масштабі.

Законопроектом пропонується внести зміни до Лісового кодексу України, зокрема доповнити його новою статтею 55¹ «Національна інвентаризація лісів», в якій визначаються зміст цього поняття і особливості її проведення; повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства; цілі її проведення та джерела фінансування.

Шановні колеги, це, взагалі, законопроект не про облік деревини, він – про нашу лісову стратегію. Це дуже важливий законопроект для того, щоб ми нарешті розпочали реформування лісового господарства. Цей проект закону є одним з перших. Незабаром ми побачимо ще декілька законопроектів, але цей проект надзвичайно важливий і я дуже прошу його підтримати.

З метою врахування зауваження Міністерства енергетики та захисту довкілля України стосовно можливого виникнення конфлікту інтересів в одному органі щодо надання об'єктивної інформації про стан лісів комітет підтримав пропозицію народного депутата України Бондаренка щодо необхідності, як виняток, відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України, внесення до тексту законопроекту пропозицій, поправок, що не були предметом розгляду в першому читанні: до статті 28 Лісового кодексу України щодо повноважень Міністерства енергетики та захисту довкілля України, а саме пункт 2 частини першої статті 28 викласти у такій редакції: «забезпечує формування державної політики у сфері охорони, захисту, використання та відтворення лісів, ведення лісовпорядкування, державного лісового кадастру, обліку, моніторингу та національної інвентаризації лісів».

Прошу підтримати рішення комітету: прийняти цей законопроект за основу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, є необхідність обговорювати? Тоді прошу записатися: два – за, два – проти.

Запрошую до слова народного депутата Синютку Олега Михайловича, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

СИНЮТКА О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Миколі Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу передати слово.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Наша фракція буде підтримувати цей законопроект, оскільки інвентаризація лісів, безумовно, є важливою, тому що те, яким чином зараз проводиться облік, зокрема, площ, які використовуються для лісового господарства, часом просто нагадує пародію і має дуже багато зловживань. Але, очевидно, до другого читання потрібно буде врахувати пропозиції

ГНЕУ для того, щоб інвентаризація лісів знову не перетворилася на імітацію, яка є зараз, щоб чітко були визначені органи, які за це відповідають.

Фракція «Європейська солідарність» підтримуватиме цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, народний депутате Бондар Вікторе Васильовичу, депутатська група «За майбутнє».

Будь ласка, Батенко Тарасе Івановичу.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Доброго дня, шановні друзі! Наша депутатська група «За майбутнє» дуже відповідально поставилася і буде ставитися до прийняття цього законопроекту, який стосується внесення змін до Лісового кодексу України, тому що ми розуміємо і знаємо, що десятки, сотні гектарів землі в Україні вичищаються, і ніхто за це відповідальності не несе. Екологічна інспекція це фіксує, відповідальності – нуль.

Я вважаю, що інвентаризація лісового масиву в Україні, яка стосується державних і недержавних лісів, давно потрібна, це давно наболіла проблема. І ми повністю підтримуємо таке узагальнення даних про ліси в загальнодержавному масштабі. Нам потрібна інформація щодо кількісних і якісних показників стану та динаміки лісів у державі. Нам потрібно розуміти їх ресурсний потенціал, і загалом потенціал країни, що забезпечить проведення національної інвентаризації. Але нам треба розуміти, хто повинен це робити, і зараз фактично це буде здійснювати такий орган, як ВО «Укрдержліспроєкт», який підпорядкований Державному агентству лісових ресурсів України відповідно до Лісового кодексу України, яке відповідальне за комплекс повноважень у сфері лісового господарства. Тобто відповідно ми зосереджуємо і управлінські, і контрольні функції в одному державному об'єкті.

Тому, я вважаю, нам треба (про це говорив попередній доповідач) доопрацювати і розвести ці поняття через Міністерство енергетики та захисту довкілля України, чітко визначити повноваження органу, який буде займатися інвентаризацією землі, щоб цим не займалося Державне агентство лісових ресурсів України, щоб фактично не було списано сотні гектарів землі, що вже не повернеш.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народній депутатці Лабунській Анжеліці Вікторівні, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

ЛАБУНСЬКА А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Івченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадиме Івченко, будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, закон потрібний. Але цей проект декларативний. В урядових нормативно-правових документах ми побачимо суть законопроекту. Інвентаризація потрібна, але не вибіркова, як написано в цьому проекті закону, а суцільна.

Усі ми знаємо, що в Україні приблизно 10 мільйонів гектарів лісів, 17,5 відсотка нашої території. На Закарпатті 51 відсоток – заліснено. Усі ми їздимо нашою країною і знімаємо, а потім викладаємо у Фейсбук і показуємо голі масиви, пишемо: ай-яй-яй. Але що ми зробили для того, щоб зберегти український ліс?

Закон щодо інвентаризації потрібний. І як результат мають бути внесені дані до кадастру з усіма межовими знаками і поворотними точками. Хто це розуміє, той і мене зрозуміє. Це потім не дасть можливості жодного клаптика лісу вкрасти.

І наостанок, нам потрібно, колеги, змінити повністю лісову політику. Ну, як додумалися державні підприємства перевести у госпрозрахункові підприємства? Тобто, пиляй ліс і плати собі зарплату. Більше пиляй – більше плати. Ну, хіба так треба робити?

Потрібно вже врешті-решт змінити цю політику. Державне агентство лісових ресурсів України повинно безпосередньо займатися не управлінськими функціями, а наглядом. Управлінські функції мають бути в інших підприємств, які не повинні бути під одним дахом.

Насамкінець, колеги, в Україні з 2000 року вирубали приблизно 165 тисяч кубічних метрів лісу, це за статистикою. А контрабандою вивезли з України майже 10 мільйонів. Через контрабанду з нашої держави Румунія й інші країни будують фабрики. Потрібно це припиняти. Ми ввели мораторій і давайте його дотримуватися. Наведемо лад безпосередньо в нашому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Вадиме Євгеновичу.

Слово надається народному депутату Гнатенку Валерію Сергійовичу, фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя».

Перепрошую, так, будь ласка, Михайле Миколайовичу.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні народні депутати України! Шановні громадяни України! Я виступаю зараз як народний депутат України з фракції «Опозиційна платформа – За життя» і водночас як народний депутат України, який представляє Буковину – це такий прекрасний карпатський край. Але сьогодні є величезна проблема – проблема лісів. І ця проблема комплексна. Коли я дивлюся на цей законопроект, то у мене виникає питання, як у людини, яка пройшла вже декілька таких епопей, адже кожна Верховна Рада починає боротися за українські ліси. А ви знаєте, парадокс полягає в тому, що кожна боротьба завершується тим, що наші ліси вирубуються.

Сьогодні треба зробити просто: показати народним депутатам України космічні знімки українських Карпат. Ви побачите різницю між румунськими Карпатами і українськими. Побачите, що у нас практично не Карпати, а лісі гори, і нам уже треба думати над тим, як їх перейменовувати. Ми вже провели, я бачу ці акції, чіпування наших лісів, коли чіпи вводили, потім, коли розділили, так ніхто не зміг з'ясувати форми власності, тобто ліси держлісгоспів, ліси АПК, ліси, які належать місцевим громадам.

Шановні друзі, прохання одне. Таке враження, що цей законопроект писали науковці, а мені дуже хотілося б, щоб до роботи над ним були залучені фахівці, щоб ми говорили не гаслами, а чітко і ясно визначали контрольні точки. Тобто та робота, яка у нас планується... І тут пишуть, що річна потреба десь близько 12 мільйонів гривень. Та не вірю я в це. Не вірю, що можна створити національний кадастр за 12 мільйонів гривень. Тобто це або чергове «дурилово», або... Поки не буде в проекті закону чітко визначено контрольних точок і Верховна Рада зможе провести...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я ще надаю слово голові підкомітету Комітету з питань екологічної політики та природокористування Овчинниковій Юлії Юріївні, тому що я її пропустив. Я перепрошую.

Юліє Юріївно, будь ласка.

ОВЧИННИКОВА Ю.Ю., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, шановні колеги! Зазначу, що лісова політика на стадії абсолютної інвентаризації, тому що потрібно провести повний моніторинг законодавчого поля, і зараз формується пакет документів саме стосовно питань лісової політики. Цей законопроект – це початок справжньої інвентаризації, для того щоб ми подивилися скільки лісів потребують більш ніж певної охорони. Це необхідно на регіональному і, безперечно, на національному рівнях. Українська делегація в ПАРЄ зробила крок назустріч ініціювання питання модерзації

і моніторингу лісів на рівні Європи. І це доповідь до резолюції ПАРЄ. Зауважу також, що Міністерство енергетики та захисту довкілля України пропонує зараз максимально залучити спеціалістів і практиків до процесу формування політик.

Слід зазначити, що комітет (і безпосередньо підкомітет) проаналізував законопроект, рекомендує прийняти його за основу з урахуванням усіх зауважень і пропонує звернути увагу спільноти на те, що треба залучити максимум стейкхолдерів до процесу аналізу. Державне агентство лісових ресурсів України – це початок, але законодавча ініціатива за нами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще з мотивів – Шахов. Так я розумію? Будь ласка, 1 хвилина.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Безумовно, депутатська група «Довіра» підтримуватиме цей законопроект. Але сьогодні, хочу звернути на це увагу всіх колег, прошу почати аудит лісів саме з Луганської області: з Мирної Долини, з Кременського району, зі Станично-Луганського району, де йде війна. Чотири роки поспіль я говорю в цій залі, що 26 тисяч гектарів лісу гниє. Через той гнилий ліс перекидається короїд на живий ліс і пожирає його без вирубки.

Стосовно Мирної Долини. Є банда в Сєверодонецьку, про яку я також постійно говорю з трибуни, бутківська банда, яка вирізає ліс, кожен день везуть брили і вдень і вночі. Силові структури на це не реагують.

Будь ласка, почніть аудит в лісовій галузі саме з Луганської області.

Дякую. Депутатська група «Довіра».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення. Прошу зайняти свої місця, переходимо до голосування.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування. Готові голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Лісового кодексу України щодо проведення національної інвентаризації лісів» ([№ 2379](#)) за основу з пропозицією комітету щодо врахування запропонованих уточнень під час підготовки до другого читання згідно зі статтею 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 374.

Рішення прийнято. Дякую (*Оплески*).

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 233, «Опозиційна платформа – За життя» – 32, «Європейська солідарність» – 23, «Батьківщина» – 19, «За майбутнє» – 17, «Голос» – 17, «Довіра» – 17, позафракційні – 16.

У цілому? (*Шум у залі*).

Ні, добре. Голова комітету вважає, що треба доопрацювати до другого читання.

Дякую.

Шановні колеги, переходимо до наступного питання порядку денного. Вам на розгляд запропоновано проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу до інфраструктури об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики» ([№ 2042](#)), друге читання.

Доповідає заступник голови Комітету з питань цифрової трансформації Федієнко Олександр Павлович.

ФЕДІЄНКО О.П., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Доброго дня, шановні колеги! Законопроект № 2042 щодо доступу до інфраструктури. У зв'язку з тим, що ще є додаткові пропозиції до вказаного проекту закону, я пропоную направити його на повторне друге читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, чи є сенс обговорювати питання? Ні. Тоді я ставлю... Будь ласка, займіть свої місця, підготуйтеся до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про повернення до комітету на доопрацювання з наступним поданням на повторне друге читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу до інфраструктури об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики» ([№ 2042](#)).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 284.

Рішення прийнято. Дякую, шановні колеги.

Шановні колеги, наступне питання порядку денного. Це проект Закону «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про Стрйовий статут Збройних Сил України» ([№ 2466](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, переходимо до розгляду питання.

Слово для доповіді надається Безуглій Мар'яні Володимирівні.

БЕЗУГЛА М.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Панове, на ваш розгляд пропонується поданий народними депутатами України членами Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки проект Закону «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про Стройовий статут Збройних Сил України» (№ 2466).

Зазначений законопроект розроблений з метою врегулювання підзаконними нормативно-правовими актами питань, що на цей час регулюються Законом України «Про Стройовий статут Збройних Сил України». Прийняття законопроекту дасть змогу привести нормативно-правові акти у відповідність із євроатлантичними нормами та критеріями членства в НАТО шляхом внесення змін до законодавчих та інших підзаконних актів.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України проаналізувало законопроект, дійшовши висновку, що за результатами розгляду в першому читанні його доцільно повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Це пов'язано з тим, що ми фактично переформатовуємо те, що протягом років регулювалося законодавчими актами, передаючи це на рішення Кабінету Міністрів України та безпосередньо Міністерства оборони України.

Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні 12 грудня розглянув проект Закону «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про Стройовий статут Збройних Сил України» і рекомендує Верховній Раді України прийняти його за основу та в цілому як закон за результатами розгляду в першому читанні.

Фактично це невеликий проект закону, який просто делегує це питання на рівень Кабінету Міністрів України, Міністерства оборони України та інших міністерств, зокрема, щоб ми не вирішували, як крокує солдат, законом України. Це сучасна адаптаційна методика.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від депутатських фракцій і груп.

Юрчишин Ярослав Романович.

ЮРЧИШИН Я.Р. Прошу передати слово Костенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костенко Роман.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Доброго дня, колеги! Повністю підтримуємо цей проект закону. Я хочу сказати, що Стройовий статут Збройних Сил України – це просто переклад статуту Радянського Союзу, тому ми повинні від цього відходити. Наприклад, якщо солдат не застібнув гудзик, то вже вважається, що він порушив закон. Усе це ми врегулюємо наказами міністра оборони і постановами міністерства, відійдемо від регулювання законом. Тому, думаю, що це ще один крок до переходу на натовські стандарти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В'ятрович Володимир Михайлович.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ірині Фріз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріз Ірина Василівна.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, пане Голово. Шановні колеги, на жаль, зараз тут немає співавтора цього законопроекту нашого славного генерала Михайла Забродського, який сьогодні має допит у ДБР. Але я від імені нашої фракції хочу сказати, що зазначений законопроект повністю підтримується фракцією і відповідно залом, тому що він відповідає нашому євроатлантичному шляху, відповідає стандартам та критеріям НАТО, а отже, приведе наші бойові статuti у відповідність із натовськими. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. Фракція «Батьківщина». Я не був би таким райдужним стосовно заяв щодо натовських стандартів. Я не уявляю, як уряд, де половина урядовців не служили взагалі в Збройних Силах, буде затверджувати статuti, а не Верховна Рада України, як це прийнято в будь-якій країні світу. Це перше.

Друге. Я не уявляю, як такі повноваження передаються уряду від Верховної Ради, якщо регулювання військових статутів є найважливішим пунктом функціонування Збройних Сил України.

Третє. Почитайте уважно висновки Головного науково-експертного управління, там усе чітко розписано. Не можна змішувати спецслужби, Службу зовнішньої розвідки України та інші підрозділи із Збройними Силами України. Я не розумію, навіщо автори законопроекту це все змішали до купи.

Наша пропозиція співпадає з пропозицією Головного науково-експертного управління: повернути законопроект авторам законодавчої ініціативи, не просто зробити переклад, а привести це у відповідність із законами і Конституцією України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Папієв Михайло Миколайович.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Прошу передати слово народному депутату Бурмічу.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, народний депутате Бурміч.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, до цього часу багато років усі воєнізовані формування, армія керувалися у своїх роботі, навчанні, повсякденному житті статутами Збройних Сил України. У них передбачено: командир-підлеглий; і всі до цього звикли, і жодних проблем немає. Комуś захотілося в умовах війни розвалити армію, зруйнувати взаємовідносини між командирами і підлеглими, порушити дисципліну, перевернути все з ніг на голову. Кому така ідея прийшла в голову, я не розумію, але підозрюю. Хочуть до якихось стандартів привести. Але у нас свої стандарти, у нас своя армія. І Кабінет Міністрів, який зізнався, що урядовці не те що хоч у чомусь розбираються, а як вони взагалі хочуть розібратися в уставних відносинах.

Я вважаю, що це питання на сьогодні, особливо в умовах війни, збройного конфлікту, неактуальне. Законопроект потрібно направити на доопрацювання, підійти з державницьких позицій і зосередити свою роботу на питаннях, які актуальні. Пропоную проект закону повернути на доопрацювання, ми його підтримувати не будемо.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **РАЗУМКОВ Д.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування. Усі бажаючі виступили? Ні.

Шахов Сергій Володимирович. Після цього – голосування.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Безумовно, і порядок, і дисципліна в армії повинні бути. І стандарти повинні бути українські. Ми маємо дивитися на інші держави, які розвиваються, в яких серйозна армія, наприклад, Ізраїль, але все повинно бути українським.

Далі. Стосовно військовослужбовців. Головне, щоб сім'ї були в теплі, у своїх квартирах, з житлом, щоб діти могли йти до дитячого садочку, з портфелем із зошитами до школи, щоб сім'ї були нагодовані, захищені – і тоді військові ставитимуться до своїх обов'язків серйозно. А коли військовий сидить в окопі і думає, що в нього немає хати і безхатьками бігає його сім'я, без заробітної плати, думає, що, наприклад, сьогодні жінка, яка працює вчителем, не отримала свого окладу, – то яка буде дисципліна? Безумовно, статут потрібен, але треба думати і про військовослужбовців.

Дякую. Депутатська група «Довіра».

СТЕФАНЧУК Р.О. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, усі бажаючі виступили. Час для обговорення вичерпано. Будь ласка, підготуйтеся до голосування, запросіть народних депутатів до залу. Шановні колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію... Ще є питання: скажіть, будь ласка, комітет рекомендує прийняти за основу і в цілому. Готові будете голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про Стройовий статут Збройних Сил України» (№ 2466).

Прошу підтримати і проголосувати.

«За» – 300.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, в цілому можемо голосувати? Нічого ж не зміниться, яка різниця? Шановні колеги! Втратить чинність (*Шум у залі*). Можна? Не заперечуєте? Чому не можна? У вас є зауваження? Які? Втратить чинність. Які можуть бути зауваження, шановні колеги? Маріє Миколаївно!

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про Стройовий статут Збройних Сил України» ([№ 2466](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято. Закон прийнято. Дякую, шановні колеги.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 229, «Опозиційна платформа – За життя» – 0, «Європейська солідарність» – 21, «Батьківщина» – 0, «За майбутнє» – 3, «Голос» – 17, «Довіра» – 1, позафракційні – 7. Дякую ще раз.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні колеги, вам на розгляд запропоновано проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» щодо усунення законодавчих колізій та прогалин» ([№ 1220](#)).

Шановні колеги, слово для виступу надається голові Комітету з питань правової політики Фрісу Ігорю Павловичу (*Шум у залі*). Вибачте, голові підкомітету, шановні колеги. Андрію Євгеновичу, вибачте.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Я картку візьму, 1 секунду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А вам зараз картка не потрібна. Ви ж не будете поки що голосувати.

ФРІС І.П. Доброго дня, шановні колеги! Дякую, пане Голово, що з дев'ятої спроби проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» все-таки розглядається парламентом і доповідається з трибуни.

Ви знаєте, з 1995 року в нашій державі працює приватний нотаріат, а з 2004 року набрав чинності новий Цивільний кодекс України. І от до цього часу нотаріуси України продовжують користуватися тією термінологією, яка була в старих нормативно-правових актах і нова не знайшла свого відображення в Законі України «Про нотаріат». До нього вносилося не так багато змін за час його існування, але на сьогодні багато термінів, таких, як наприклад, «угода», «доручення», «правочин», не знайшли свого відображення в чинному законодавстві про нотаріат.

Не передбачено в законі і право нотаріусів на вчинення державної реєстрації прав. А як ми знаємо, на сьогодні нотаріуси є чи не основними суб'єктами державної реєстрації права власності на нерухоме майно і державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців.

Недосконалою є процедура визнання фізичної особи живою та визначення місця її проживання і видачі відповідних свідоцтв стосовно цього. А також не визначена правильно процедура перебування особи в певному місці (особливо щодо малолітніх і недієздатних осіб).

Ці та деякі інші питання здебільшого отримали вирішення на стадії правозастосовної практики, тобто нотаріуси під час здійснення тієї чи іншої діяльності використовують різні механізми і надають їм юридичної вірогідності. Але все-таки відповідно до того, що ми працюємо в межах безспірних правовідносин, вибачте, що кажу «ми», я чомусь продовжую себе вважати нотаріусом... Тому нотаріуси, звісно, які працюють в межах безспірних правовідносин, вимагають, щоб чинне законодавство було абсолютно дотичним до тих дій і тих прав, які вони посвідчують.

На сьогодні є певна неналежна якість Закону України «Про нотаріат», і нам необхідно внести відповідні зміни, враховуючи ті норми Цивільного кодексу України, щодо яких питання не врегульовані.

Метою вказаного законопроекту є поліпшення рівня законодавчої техніки, уніфікація термінології, врегулювання вже усталених відносин через заміну застарілих назв, понять та термінів, передбачення механізмів реалізації окремих повноважень та вчинення нотаріальних дій.

Що нам дасть цей проект закону, який ми з вами зараз маємо прийняти в першому читанні. Він повинен усунути застарілу термінологію законодавства; деталізувати процедуру визначення місця проживання для окремих осіб, малолітніх і недієздатних; уточнити перелік осіб, які мають право на вчинення певних нотаріальних дій і передбачити процедури, які вже існують, за якими нотаріус здійснює свою діяльність останніх, напевно, вже сім років, з 2013 року, стосовно державної реєстрації.

За дорученням Голови Верховної Ради України від 4 вересня 2019 року Комітет Верховної Ради України з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 9 жовтня 2019 року проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» щодо усунення законодавчих колізій та прогалін».

Для досягнення мети вказаного законопроекту пропонується внесення змін до Закону України «Про нотаріат», згідно з якими усувається застаріла термінологія (слова: «угода», «доручення», «громадяни, підприємства, установи і організації», «виконавчий комітет сільської, селищної, міської Ради народних депутатів» тощо); уточнюється перелік осіб, які на сьогодні вже здійснюють певні нотаріальні дії; передбачається право нотаріуса здійснювати реєстраційні дії в державних та єдиних реєстрах, які створені і працюють у сфері діяльності Міністерства юстиції.

Розглядаючи вказаний законопроект, Комітет з питань правової політики виходив з наступного. У Конституції України визначається, що Україна є демократична, соціальна, правова держава, права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження та забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави; органи державної влади, зокрема й Верховна Рада як єдиний орган законодавчої влади в Україні, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі та у спосіб, що передбачені Конституцією України.

Так, організація і діяльність нотаріату визначаються виключно законами України, а Верховна Рада України – це єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів.

Члени комітету вважають, що редакція законопроекту відповідає меті, яка зазначена в пояснювальній записці до нього, та зможе усунути застарілу термінологію чинних норм Закону України «Про нотаріат» і привести їх у відповідність із іншими актами законодавства, які на сьогодні регулюють питання вчинення нотаріальних дій. Але водночас як автор законопроекту погоджуюся

з думкою членів Комітету з питань правової політики, які висловили певні зауваження та уточнення, яких потребує вказаний законопроект.

Пунктом 1 розділу I законопроекту передбачається внесення змін до пункту 1 частини першої статті 4 Закону України «Про нотаріат», а саме, пропонується викласти його в наступній редакції, що нотаріус має право: «витребувати від фізичних та юридичних осіб відомості та документи, необхідні для вчинення нотаріальних дій, проведення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, а також для виконання інших наданих законом повноважень». Проте повноваження нотаріуса як державного реєстратора визначаються окремим Законом України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

У зв'язку із зазначеним члени комітету висловлюють побажання абзац другий статті 4 Закону України «Про нотаріат» викласти в наступній редакції, що нотаріус має право «витребувати від фізичних та юридичних осіб відомості та документи, необхідні для вчинення нотаріальних дій». Тобто прибрати звідси ті положення, які стосуються державної реєстрації.

Пунктом 7 розділу I законопроекту передбачається внесення змін до статті 58 Закону України «Про нотаріат», а саме, замінити слово «доручення» в усіх відмінках на слово «довіреність» у відповідних відмінках. Проте, відповідно до частини третьої статті 244 Цивільного кодексу України довіреністю є письмовий документ, що видається однією особою іншій особі для представництва перед третіми особами.

Також чинна редакція статті 58 Закону України «Про нотаріат» викладена таким чином: «Нотаріуси або посадові особи, які вчиняють нотаріальні дії, посвідчують доручення, складені від імені однієї або кількох осіб, на ім'я однієї особи або кількох осіб».

З метою приведення положень Закону України «Про нотаріат» до вимог Цивільного кодексу України, члени комітету пропонують частину першу статті 58 цього закону викласти в такій редакції: «Нотаріуси або посадові особи, які вчиняють нотаріальні дії, посвідчують довіреність, що видається однією особою іншій особі для представництва перед третіми особами». На думку членів комітету, це буде абсолютно логічне твердження. Отже, ми надамо можливість реалізувати фізичним та юридичним особам ті права, які визначені нормами Цивільного кодексу.

Відповідно до загальної концепції Закону України «Про нотаріат» нотаріальні дії вчиняються уповноваженими на це посадовими особами органів місцевого самоврядування. Однак згідно з частиною третьою статті 140 Конституції України, органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи. З огляду на це та з метою уніфікації термінів, що вживаються в Законі України «Про нотаріат», члени комітету пропонують у статті 59 закону слова «сільської, селищної, міської Ради народних депутатів» замінити словами «органу місцевого самоврядування». Це буде досконаліше і охопить, в принципі,

всі відповідні органи, які передбачаються законом для вчинення нотаріальних дій.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради підтримує прийняття законопроекту в першому читанні за основу з урахуванням висловлених до нього зауважень та пропозицій.

Самоврядна професійна організація нотаріусів – Нотаріальна палата України надіслала на ім'я комітету лист зі своєю підтримкою вказаного законопроекту, враховуючи деякі зауваження, які будуть розглянуті до другого читання. Ми матимемо можливість внести відповідні зміни, зокрема, імовірно, про це буде оголошено, мною будуть подані зміни в частині відтворення чинної зараз статті 34 Закону України «Про нотаріат», де буде можливість вчиняти ще одну нотаріальну дію: зняття заборони на відчуження нерухомого майна, сьогодні чомусь це вважається технічною дією, хоча Законом України «Про нотаріат», а саме статтею 74, прямо передбачено вказані повноваження для державних та приватних нотаріусів.

Враховуючи це, комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України прийняти за основу проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» щодо усунення законодавчих колізій та прогалін» (№ 1220 від 2 вересня 2019 року), поданий народним депутатом України Фрісом Ігорем Павловичем.

Прошу шановних народних депутатів розглянути вказаний законопроект, висловити свої думки стосовно нього і прийняти його в першому читанні.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Павловичу.

Будуть запитання до доповідача? Запишіться, будь ласка, на запитання до доповідача (*Шум у залі*). Ну, як голосуємо?

Шуфрич Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний головуючий. Безумовно, ми зараз обговорюємо дуже важливе питання. Єдине я хотів би, щоб ви дали нам чітку відповідь, наскільки цей проект закону спростить для наших громадян можливість користуватися відповідними послугами?

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ігорю Павловичу, прошу.

ФРІС І.П. Вказаний законопроект має на меті не тільки спростити роботу нотаріусів щодо виконання ними своїх функцій, а й забезпечити наших громадян від того, що ті чи інші нотаріальні дії, які будуть вчинені, і посвідчені за їх

участю документи у той чи іншій спосіб, враховуючи невідповідну термінологію, зрештою судом можуть бути визнані недійсними або такими, які не відповідають закону.

На моє переконання, суть безспірних правовідносин полягає в тому, що нотаріуси, вчиняючи ці нотаріальні дії, не лише надають можливість вільного доступу до користування відповідними послугами, а зокрема, забезпечують безспірність того, що вони роблять, що задовольнить інтереси громадян.

Дякую, Несторе Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую Ігорю Павловичу за відповідь і Нестору Івановичу за запитання.

Папієв Михайло Миколайович.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановний доповідачу, ви знаєте, складається таке враження (як і стосовно попереднього законопроекту), що «слуги народу» пишуть законопроекти, перекладаючи з англійської в *Google*. Чому? Ви подивіться текст цього законопроекту. Тут написано: «Ради народних депутатів». Ви взагалі знаєте, в якому році в нас перестали існувати такі інституції, як Ради народних депутатів? Хотілося б, щоб ви погодили цей законопроект і хоча б читали його, коли подаєте на перше читання.

Дякую.

ФРІС І.П. Дякую, шановний колего, за запитання. Але, напевно, ви трохи не уважно прочитали законопроект. Ми саме і намагаємося замінити застарілу форму цих рад, які є в Законі «Про нотаріат», передбачивши іншу назву – органи місцевого самоврядування. Це і є метою – виправити те, що було, а не перекласти в *Google*.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ігорю Павловичу.
Стефанчук Руслан Олексійович.

СТЕФАНЧУК Р.О. Перепрошую, Ігорю Павловичу, я хочу, навпаки, підтримати ваш законопроект, тому що це надзвичайно важливо: термінологічна основа є базовою будь-якого законодавства. Ви знаєте, свого часу ще Декарт сказав, що половину помилок людства можна було б уникнути, якби ми домовилися про терміни. Дуже важливо, ви про це говорите, термінологічне погодження, особливо в такій категорії, як нотаріальний процес. Тому що нотаріус – це той, хто посвідчує факти, події, і надзвичайно важливо мати єдину термінологію з іншим законодавством.

Водночас я просто хочу звернути вашу увагу, можливо, ви в майбутньому, доопрацьовуючи цей законопроект... У статті 80 ви вводите термін «малолітня дитина». Я звертаю вашу увагу, що відповідно до статті 31 Цивільного кодексу

України це термін «малолітня особа». Мені здається, це теж важливо вказати, якщо ви вже беретеся за термінологічний ряд.

Дякую.

ФРІС І.П. Дякую, Руслане Олексійовичу. Обов'язково на це звернемо увагу, і до другого читання, крім поправок, які ми передбачаємо, зокрема з колегами з Нотаріальної палати, так само усунемо цю розбіжність.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Час для запитань до доповідача вичерпано. Дякую, Ігорю Павловичу, можете займати своє місце. Ви як, від комітету не будете доповісти? Сказав, так?

Прошу записатися на виступи від фракцій і груп.

В'ятрович Володимир Михайлович.

Князевич Руслан Петрович.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, шановні колеги! Я, відверто кажучи, працюючи в підкомітеті, хочу подякувати голові цього підкомітету за те, що він проявив таку ініціативу і, справді, звернув увагу на нюанси, які може побачити тільки професійний нотаріус. Заради об'єктивності, у парламенті завжди не вистачало професійних нотаріусів. Ігор Павлович, як людина дуже висококваліфікована, звернув увагу на ці речі, і ми дуже йому вдячні.

Чому вдячні? Насправді, друзі, в нас комплексна проблема, пов'язана з самим Законом України «Про нотаріат». Закон 1993 року морально застарілий. Це об'єктивна реальність і її треба визнати. До цього закону було, тільки за моєї пам'яті, внесено десятки точкових змін, вони не вирішують питання. Певні речі потім перекривалися кодексами, і цивільними, і процесуальними, їх потім знов-таки треба буде змінювати, доопрацьовувати і так далі. Так, на жаль, Михайле Миколайовичу, ми досі маємо радянську термінологію в Законі «Про нотаріат», який писався в 1993 році. І не лише в цьому законі.

Я пропонував би підтримати цей законопроект сьогодні за основу. До другого читання ми врахуємо певні речі, зокрема, і наша фракція має пропозиції, які обов'язково треба врахувати. Але це не вихід. Я просив би голову підкомітету, і можливо, голову комітету подумати про ідею створення робочої групи і напрацювання нової редакції закону, який відповідав би сучасним реаліям. Бо такого роду змінам не буде кінця й краю.

Ми нещодавно прийняли закон про внесення змін до «рейдерського» закону. І вже цей законопроект, який був зареєстрований до того законопроекту, суперечить йому. Ця гонка законопроектів ніколи не закінчиться.

Закон «Про нотаріат» – це один з базових законів, який треба обов’язково розглянути. І було б добре, якби ми його включили до плану законодавчих робіт, про що Перший заступник Голови Верховної Ради України нас агітує, і я підтримую цю ідею, треба його приймати. Це один з тих законів, який обов’язково протягом цієї сесії треба прийняти. Адже ми стільки повноважень надаємо нотаріусам, але не даємо їм інструментів для того, щоб ці повноваження належним чином реалізовувати.

Дякую. Ми підтримуємо законопроект за основу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслане Петровичу.
Бакунець Павло Андрійович.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об’єднання «Самопоміч»). Депутатська група «Довіра», Жовківський, Яворівський райони. Шановний пане Голово, шановні народні депутати, особливо звертаюся до вас, шановний доповідачу! Дякую вам, що взяли за вирішення цих законодавчих колізій і прогалин.

Я також є членом Комітету з питань правової політики і долучився до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат». Він дуже важливий для нашого суспільства і на часі. І депутатська група «Довіра» підтримуватиме цей законопроект у першому читанні.

Ми усвідомлюємо, що необхідність внесення низки змін до законодавства, що допоможе усунути протиріччя в термінології і привести законодавство про нотаріат у відповідність із реаліями нотаріальної практики, це дуже важливо і саме на це спрямований зазначений законопроект.

Звичайно, проект закону має насамперед технічний характер, адже уточнює вживання низки термінів та доповнює чинний Закон України «Про нотаріат» окремими нормами стосовно вчинення нотаріальних дій. Також хочу підкреслити, що він розширює можливість вчиняти нотаріальні дії і для органів місцевого самоврядування, що є надзвичайно важливим.

Ми усвідомлюємо, що ефективна робота нотаріату вкрай важлива і для суспільства, і для держави, і особливо для мешканців усіх округів, усіх територій України. Депутатська група «Довіра» складається з мажоритарників, з представників від Львівщини, Закарпаття і до Луганщини. Тому наша група «Довіра» обов’язково буде підтримувати всі законодавчі ініціативи, спрямовані на підвищення цієї ефективності. Ми голосуємо «за».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Шуфрич Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Хочу висловити особисту подяку своїй фракції за довіру в прийнятті участі в дискусії під час обговорення цього законопроекту і за право висловити позицію фракції з цього приводу.

Безумовно, враховуючи хто є автором цього законопроекту, ми можемо підкреслити професійний підхід до підготовки проекту закону, який усуне частину неузгодженостей, які сьогодні є в Законі України «Про нотаріат», наприклад, з Цивільним кодексом України.

Сподіваюся, що в автора проекту закону вже немає жодних інтересів щодо нотаріальної діяльності, відповідно відсутній конфлікт інтересів. Але, регулюючи питання, які є наболілими, фактично вирішуючи питання, які є сьогодні реаліями, хочеться, щоб ми не зупинилися на цьому кроці, щоб Верховна Рада поставила крапку в діяльності «чорних реєстраторів», які зловживають своїми правами, і ми маємо тяжкі наслідки в питаннях незаконного привласнення майна наших громадян. Тому я сподіваюся, що це лише перший крок і, безумовно, я не можу, як і мої колеги з фракції, не сприйняти позитивно бажання відстояти принцип домінанти закону.

Нещодавно в цій залі стався дуже прикрий випадок, коли Верховна Рада України не підтримала доручення Кабінету Міністрів України виконувати рішення Конституційного Суду України щодо забезпечення соціальних прав наших громадян. З одного боку, ми боремося за верховенство права і закону, з іншого боку, ми ігноруємо обов'язковість виконання рішень Конституційного Суду в питаннях, які є принциповими, захисту інтересів наших пенсіонерів, чорнобильців, ветеранів війни.

Я вважаю, що той підхід, який буде продемонстрований під час прийняття цього законопроекту, має бути і під час прийняття всіх законів, які стосуються долі наших громадян і насамперед захисту їх соціальних, а не тільки майнових прав. Тоді ми дійсно будемо народною Верховною Радою і дійсно будемо народними депутатами України.

Дякую за увагу. Ми підтримуємо цей проект закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу. Дякую вам за позицію.

Шановні колеги, я пропоную діяти наступним чином. Зараз виступить Костін Андрій Євгенович від фракції «Слуга народу». Після цього переходимо до голосування, щоб встигнути до перерви. А, ще Соболев, так, хотів виступити? Соболев. Добре, домовилися. Тоді після перерви ми будемо вже голосувати за законопроект. Дякую, шановні колеги.

Костін Андрій Євгенович.

КОСТІН А.Є., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, ми дуже довго чекали на цей законопроект. Ми розуміємо, на перший погляд здається, що він вносить лише технічні правки до закону, приводить його у відповідність із іншими нормативними актами, але питання якості і довіри суспільства до нотаріальних дій,

до системи нотаріату є дуже важливим. Ви розумієте, що люди звертаються до нотаріусів не лише у випадках, коли їм треба зафіксувати якісь угоди, а й щодо питань, які стосуються сімейних відносин, або щодо інших питань.

Авторами законопроекту була проведена велика робота задля приведення цього законопроекту у відповідність із чинними нормативними актами. Але, почувши дискусію, яка сьогодні в цьому залі відбулася, ми розуміємо, що маємо перейти до іншого формату та створити робочу групу при комітеті, можливо, залучивши колег із інших комітетів. Тому що всі ми як громадяни користуємося послугами нотаріусів, і нотаріуси дотичні до різноманітних угод, до різноманітних процесів, які відбуваються як між людьми, так і в економічних відносинах.

Тому є пропозиція створити робочу групу на базі комітету і залучити колег для того, щоб все-таки прийняти у новій редакції Закон України «Про нотаріат», який відповідатиме тим змінам, що відбулися в нашій країні у суспільних і правових відносинах.

Прошу колег підтримати цей законопроект у першому читанні і дати нам змогу вдосконалити цей інститут у майбутньому. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Соболев Сергій Владиславович, фракція «Батьківщина».

СОБОЛЄВ С.В. «Батьківщина». Нам дуже приємно, що такий законопроект розглядається за повною процедурою. Це повага до нотаріату, до доповідача, і ми без сумніву його підтримаємо. Хотілося б, щоб вся наша робота відбувалася не поспіхом, і кожен законопроект саме так і розглядався.

Так, дійсно, на перший погляд, це нібито технічний законопроект, але це законопроект, без якого формально навіть у судовому порядку можуть бути оскаржені деякі рішення нотаріусів. Тому що розбіжності та різночитання, які існують у різних нормативних актах, дають таку можливість. Ми про це чудово знаємо, адже ми з вами тут ухвалювали перший і, я сподіваюся, не останній законодавчий акт, який стосується роботи так званих «чорних» нотаріусів. Вже є перші факти виявлення «чорних» нотаріусів й у новому році, і вже були зупинені перші такі угоди. Але я думаю, що це лише початок.

Наша фракція без сумніву підтримує ці зміни, але ми вважаємо, що комплексні зміни до законодавства, що регулює нотаріальну діяльність, вже назріли. Можливо, навіть перезріли. І ми активно приймемо участь у доопрацюванні таких змін.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте на виступі, так? Тоді Лубінець Дмитро Валерійович.

ЛУБІНЕЦЬ Д.В. Шановна президіє! Шановні народні депутати! Депутатська група «За майбутнє» наполягає на виступі. Ми будемо підтримувати

даний законопроект у першому читанні. Ми, безумовно, підтримуємо технічні правки, які вносяться цим законопроектом, але звертаємо вашу увагу на те, що всі питання, які стосуються нотаріату і діяльності нотаріусів в Україні, не можна вирішити таким маленьким технічним законопроектом.

Ми наполягаємо на системному підході до регулювання нотаріальної діяльності і на розробці серйозного базового законопроекту, який розв'яже всі ті проблеми, про які згадував попередній промовець: і щодо діяльності «чорних» нотаріусів, і щодо зловживання своїм нотаріальним правом, де у нас практично немає механізмів захисту простих громадян. У нас існують кричущі випадки, коли нотаріуси вносять зміни до майнового стану, і потім, щоб домогтися їх скасування, потрібно дійти до міністра юстиції, який повинен дати згоду, поставивши свій особистий підпис. Це практично неможливо для простих громадян, які проживають у сільській місцевості, в невеликих населених пунктах.

Тому депутатська група «За майбутнє» буде підтримувати законопроект, але водночас наголошує на необхідності напрацювання базового законопроекту про нотаріат в Україні.

Дякую. Голосуємо «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Валерійовичу.

Шановні колеги, оголошується перерва до 12:30. Прошу не запізнюватися.

Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, повертаємося до роботи. Запросіть народних депутатів до залу.

У нас ще є час на виступи від народних депутатів. Будь ласка, запишіться.

Папієв Михайло Миколайович.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати України! Шановний головуючий! Наша фракція «Опозиційна платформа – За життя» буде підтримувати цей законопроект. Він є достатньо системним, незважаючи на те, що до нього є зауваження як у окремих народних депутатів, так і у Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України. Але хотілося б, щоб ми водночас зважили на дві дуже серйозні деталі.

Шановні колеги! Я звертаюся до народних депутатів України, особливо до авторів законопроектів. Тому що виникає ситуація, за якої дуже багато людей, які є, скажімо так, дотичними до цієї професійної діяльності, думають, що вони як фахівці автоматично можуть подавати законопроекти, але не беруть до уваги невеличкої деталі, на яку я хотів би звернути увагу. Це стаття 35 Закону України «Про запобігання корупції».

Вона жодного разу не застосовувалася, і не хотілося б, щоб Національне агентство з питань запобігання корупції складало на народних депутатів протоколи. Але якщо ви лобіюєте якийсь питання, то, як передбачено Регламентом та

законодавством, виходьте і повідомляйте про реальний чи потенційний конфлікт інтересів. Хотілося б, щоб така практика була впроваджена у Верховній Раді України.

І ще одна невеличка деталь. Шановний пане Голово! Ми не дуже звертаємо увагу на особисте голосування. Можна перелічити з десяток народних депутатів України, які відсутні у Верховній Раді України і сьогодні навіть не були присутніми на засіданні, але абсолютно спокійно, згідно з даними електронної системи «Рада», голосують за всі законопроекти.

Тому, враховуючи те, що пунктом 11 частини першої статті 78 Регламенту Верховної Ради України передбачено, що саме Голова Верховної Ради України забезпечує присутність народних депутатів у залі Верховної Ради України, прошу вас забезпечити присутність тих народних депутатів, які відсутні і голосують, щоб вони все-таки прийшли і особисто голосували за законопроекти.

Наша фракція буде підтримувати цей законопроект. І просимо поставити його на голосування лише в першому читанні, тому що у нас є пропозиції, які покращать законопроект і підвищать рівень захищеності українців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую (*Оплески*).

Шановні колеги, наступний промовець – Андрійович Зіновій Мирославович, фракція «Слуга народу».

АНДРІЙОВИЧ З.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 87, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Виборчий округ № 87, Надвірнянщина, Яремчанщина, Богородчанщина, Отинійщина. Шановні народні депутати! Я виступаю від імені майже всіх депутатів-мажоритарників, і хочу звернутися до Прем'єр-міністра України з вкрай важливим питанням, яке призвело до масового невдоволення населення, а саме щодо ситуації, яка склалася на ринку природного газу, стосовно встановлення абонентської плати за розподіл...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, вибачте. Зіновію Мирославовичу, це має відношення до нотаріату? Тоді вибачте. Ні. Ми розглядаємо законопроект про нотаріат. Виступи від народних депутатів, шановні колеги, щодо нотаріату, будь ласка, але так неможна. Це ж не ранкові 30 хвилин. Правильно, від народних депутатів.

Качура Олександр Анатолійович.

КАЧУРА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу». От бачите,

щойно колега сплутав питання, ось так і в нотаріаті у нас всі ці роки було, тому що велика кількість термінів в чинному законодавстві була не визначена.

До обрання я був адвокатом і часто стикався, зокрема, і з вчиненням нотаріальних дій. Питання до нотаріату, що виникали у моїх клієнтів у зв'язку з технічними моментами, невідповідністю Цивільному кодексу України, іншим нормативним актам, не могли бути задоволені.

Цей законопроект осучаснює всі відносини, які регулюються Законом України «Про нотаріат». У ньому ми визначаємо нову і усуваємо застарілу термінологію. Проект закону деталізує процедуру визначення місця проживання для окремих осіб (малолітні, недієздатні особи), уточнює перелік осіб, які вже здійснюють відповідні нотаріальні дії. Цей законопроект передбачає вже наявне право нотаріусу на державну реєстрацію. Цього не було раніше, але подібні дії вчинялися.

Закон України «Про нотаріат» потребує осучаснення, і ми про це знаємо. Попередній парламент не спромігся цього зробити, тож ми повинні завершити цей процес. Деякі процедури, що віднедавна здійснюються нотаріусами, наприклад реєстрація права власності на нерухомість, взагалі не були відображені в законі. Група, яка напрацьовувала необхідні зміни, складалася, зокрема, з колишніх і практикуючих нотаріусів. Адже в цьому законопроекті найголовніше – це приведення практики, що є необхідністю, у відповідність із нормами, які слід застосовувати. І це було втілено в цьому законопроекті. Попередня ж редакція проекту закону була відірвана від реальності. Наразі ми маємо ситуацію, коли люди кожного дня звертаються до нотаріусів (їх можна порівняти з лікарями, це фактично тотожні поняття), але не можуть вчиняти нотаріальні дії, тому що існують колізії в законодавстві.

Тому голосуємо лише зеленою кнопкою і підтримуємо. Пам'ятайте, що зараз ви голосуєте для мільйонів українців, для яких деякі процедури буде спрощено, а деякі – виведено у правове поле.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, час, відведений для виступів, вичерпано. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу і підготуйтеся до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» щодо усунення законодавчих колізій та прогалин» ([№ 1220](#)). Готові голосувати?

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 338.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» – 220, «Опозиційна платформа – За життя» – 27, «Європейська солідарність» – 19, «Батьківщина» – 10, «За майбутнє» – 14, «Голос» – 17, «Довіра» – 17, позафракційні – 14. Ще раз дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні колеги, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо права на отримання пенсій окремим категоріям громадян» ([№ 2083](#)).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Слово надається народному депутату України Королевській Наталії Юрїївні.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Шановні присутні! Ми зараз будемо розглядати один із найважливіших законопроектів. Це перший крок до широкого соціального миру в нашій країні, яким ми зможемо продемонструвати, що всі громадяни України, незважаючи на те, проживають вони сьогодні на неконтрольованій території чи стали вимушеними переселенцями, мають право на захист з боку держави. Вони мають право на те, щоб їм, як і всім громадянам нашої країни, сплачували пенсію.

Дуже дякую міжнародним та громадським організаціям, Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, представникам майже всіх фракцій парламенту за те, що ми змогли об'єднати зусилля для того, щоб виправити ту колосальну несправедливість по відношенню до більш як мільйона людей, пенсіонерів, тих, хто залишився там, за лінією бойових дій, і кожні два місяці завдяки неабияким зусиллям перетинають контрольні-пропускні пункти для того, щоб доводити, що вони живі.

Шановні, у нас з вами зараз є шанс виправити цю несправедливість та дати можливість людям без цих довідок переселенця, без цих обов'язкових перетинів кожні два місяці лінії розмежування отримати від своєї держави чесно зароблену пенсію. Ми виправимо помилки, зроблені попереднім режимом. Ми соціально об'єднаємо людей, які проживають на неконтрольованій території.

Тому «Опозиційна платформа – за життя» просить вас підтримати законопроект [№ 2083-д](#) та всім залом довести, що разом ми можемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталіє Юрїївно (*Оплески*).

Слово надається голові Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Третяковій Галіні Миколаївні. І ви ж від комітету, правильно? Увімкніть, будь ласка, мікрофон, 4 хвилини.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний

головуючий! Шановні народні депутати! Шановний народе України! Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо права на отримання пенсій окремим категоріям громадян» (№ 2083), а також проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо реалізації права на пенсію» (№ 2083-д) на своїх засіданнях 13 листопада та 4 грудня 2019 року.

Народні депутати України члени комітету під час розгляду законопроекту № 2083, внесеного на розгляд Верховної Ради України народними депутатами депутатської фракції «Опозиційна платформа – За життя», підтримали його мету.

Водночас комітет врахував низку зауважень до законопроекту № 2083, висловлених Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради України і прийняв рішення підготувати доопрацьований законопроект.

Таким чином, народні депутати Третякова, Цимбалюк, Королевська, Дмитро Лубінець (називаю вам керівників комітетів), а також Юлія Тимошенко, пан Радущкий та фракції, які підтримали цей законопроект, ініціювали внесення на розгляд Верховної Ради доопрацьованого проекту закону – № 2083-д.

Хочу наголосити, що наше законодавство не містить норм щодо особливостей виплати пенсій у воєнний час, коли ми боремося з російською агресією. Тому всі документи, якими ми регулюємо виплату пенсій, існують лише на рівні постанов Кабінету Міністрів України. Законопроектом № 2083-д пропонується спрощення процедури доведення права на виплату пенсій та її розміру шляхом скасування обов'язковості надання паперових документів. Купа паперових пенсійних справ залишилася на території Криму, «ЛНР» та «ДНР». Ми маємо інформацію в електронному вигляді, що дає змогу нараховувати пенсії на підконтрольній території.

Законопроектом також пропонується скасувати для зазначеної категорії осіб обмеження щодо можливості отримання не виплаченої пенсії лише за 3 роки, зокрема і спадкоємцями. Також законопроект враховує можливість докупівлі страхового стажу без застосування санкцій подвоєння суми єдиного внеску. Зокрема, врегульовується особливий режим та порядок отримання пенсій для пенсіонерів, які залишилися проживати на тимчасово окупованих територіях України тощо.

Законопроект підтриманий Моніторинговою місією ООН з прав людини в Україні, Агентством ООН у справах біженців, комітетом з прав людини.

Позиція комітету. За результатами проведеного обговорення комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо права на отримання пенсій окремим категоріям громадян» (№ 2083) повернути суб'єктам права законодавчої ініціативи на доопрацювання, а проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо реалізації права на пенсію» (№ 2083-д) за наслідками розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Прошу підтримати рішення комітету, а питання щодо фінансування гепу між необхідними та наявними у Пенсійному фонді України ресурсами вирішити між першим і другим читаннями.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп.

Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановні автори законопроекту! Хочу висловити вдячність голові комітету пані Третяковій, а також пані Королевській і всім тим, хто в непростій дискусії знайшов порозуміння задля того, щоб вийти на той проект закону (№ 2083-д), який сьогодні пропонується до розгляду в сесійному залі.

Цим законопроектом встановлюється справедливість стосовно тих людей чи категорій громадян України, які, перше – повернулися сюди, на підконтрольну територію, і хочуть оформити пенсію. На жаль, існуючий порядок змушує цих людей повертатися до «ДНР» та «ЛНР» і брати документи, що підтверджують, де вони працювали в цей період. Як правило, ці люди вже не хочуть або не можуть повернутися сюди, назад.

Друге. Ми встановлюємо справедливість стосовно тих категорій громадян, які повернулися з Криму і хочуть оформити пенсію за українським законодавством, тому що все свідоме життя вони працювали тут, а Пенсійний фонд України відправляє запит до Російської Федерації щодо підтвердження цього стажу. Це нонсенс! І люди місяцями, а то й роками чекають на встановлення справедливості. Цей законопроект змушує Пенсійний фонд України, інші державні органи користуватися реєстром громадян, який існував до 2004 року.

Фракція «Батьківщина» буде підтримувати законопроект у першому читанні, і ми активно будемо працювати до другого читання. Прошу колег підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Передаю слово Олегу Кулінічу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кулініч Олег Іванович.

КУЛІНІЧ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Дякую. Депутатська група «Довіра». Шановні колеги, цей законопроект надзвичайно важливий, тому що він визначає порядок пенсійного забезпечення для внутрішньо переміщених осіб. Це проблема, яку давно треба вирішувати. Ці люди мають право і повинні отримувати пенсійне забезпечення, як того вимагає чинне законодавство. Але внаслідок бюрократичної тяганини роками ця проблема не вирішується.

Якщо ми говоримо про повернення територій, про реінтеграцію Донбасу, ми обов'язково повинні забезпечити виконання соціальних зобов'язань перед нашими громадянами. Звичайно, в законопроекті є неточності і недоліки, їх обов'язково треба виправляти. Думаю, що все це можна буде зробити до другого читання.

Депутатська група «Довіра» буде підтримувати цей законопроект у першому читанні, і ми включимося в роботу щодо підготовки нормального законопроекту до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павленко Юрій Олександрович.

Королевська Наталія Юріївна.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги, ще раз хочу озвучити три основних аргументи. Це три основних питання, які вирішить цей законопроект.

Перше – це те, що пенсію люди зможуть отримувати без реєстрації статусу внутрішньо переміщеної особи. Зараз кожні два місяці тисячі людей стоять у чергах на контрольних пунктах в'їзду-виїзду. За 2018 рік у момент перетину контрольно-пропускного пункту у нас загинуло 50 осіб, за 2019 рік – понад 60. У нас з вами зараз є можливість врятувати їхні життя, адже 60 відсотків людей, які перетинають КПВВ, це люди похилого віку.

Друге – це виплати без обмежень у термінах. Ну, ми не можемо зараз говорити, що лише за 3 роки або за 5. Якщо у людини є пенсія, вона має право протягом життя за призначенням її отримувати.

І останнє – без урахування факту проживання на контрольованій чи неконтрольованій території, того, є ця людина внутрішньо переміщеною особою чи ні – без будь-якої довідки людина зможе отримати свою законну пенсію. П'ять років знущалися над цими людьми, 5 років їх водили по колу і вимагали то хабарі, то довідки, то перетинати лінію розмежування. Зараз у нас з вами є можливість об'єднати зусилля та захистити більш як 700 тисяч пенсіонерів, які не змогли собі призначити цю пенсію.

Ми знаємо і дуже віримо в те, що головне завдання нашого парламенту, головне завдання кожного народного депутата сьогодні – зробити все від нас залежне для того, щоб наблизити настання миру у нашій країні. Це перший крок

до захисту людей, громадян України, які проживають на неконтрольованій території. Дуже просимо вас підтримати.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рахманін Сергій Іванович.

РАХМАНІН С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Володимиру Цабалю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цабаль Володимир Володимирович.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Дійсно, фракція «Голос», як і решта фракцій, виступає за те, щоб люди, які перебувають на тимчасово окупованих територіях України претендують на пенсію і не одержували її, домоглися соціальної справедливості і цю пенсію отримали. Але законопроект потребує серйозного доопрацювання.

Що ми цим законопроектом зробимо, якщо підтримаємо його в першому і, не дай Боже, другому читанні? По-перше, ми подаємо неправильний сигнал державі-агресору, що вони будуть пожинати всі економічні блага, брати з наших бідних співвітчизників податки там, на окупованих територіях Криму і Донецької області, а соціальні зобов'язання, зокрема і пенсійні, Україна візьме на себе. Цей сигнал буде подано, якщо законопроект буде прийнято у тому вигляді, в якому він існує зараз.

По-друге, близько 100 мільярдів гривень з тих грошей, які насправді окупант забрав у потенційних пенсіонерів за останні 5-6 років, доведеться виплатити з кишень українських пенсіонерів з Донецької, Дніпропетровської, Львівської, Луганської областей чи що? Звідки ці гроші візьмуться? Цей законопроект треба серйозно доопрацювати спільно з комітетом і потім по-новому розглядати, щоб вирішити ті дві проблеми, про які я щойно сказав.

Фракція «Голос» за соціальну справедливість. Від голосування за даний законопроект в цій версії ми утримаємося.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тарас Іванович Батенко, з мотивів.

Шахов? Ви виступали. Ні, вибачте, від «Довіри» був виступ. Потім «Європейська солідарність», заступник міністра з мотивів, і переходимо до голосування. Голосування відбудеться через 3 хвилини.

Тарас Іванович Батенко.

БАТЕНКО Т.І. Колеги, агресор забрав у нас Крим і Донбас, це 20 відсотків ВВП і близько 25 відсотків промисловості, що поки не повернута. Ті працюючі громадяни, які є там, вони не сплачують страхові внески, збір на обов'язкове державне пенсійне страхування. Ми – відповідальні громадяни. Давайте ми будемо думати про реінтеграцію, але який тягар ви кладете сьогодні на плечі громадян України, яких ви представляєте як народні депутати.

Згідно з цим законопроектом за весь час окупації треба виплатити пенсій більш як 115 мільярдів гривень. І в перший же місяць ми повинні закрити повністю 1 рік окупованого періоду, а потім реструктуризувати борг. Я більш ніж переконаний, що без позицій уряду і Міністерства фінансів України ми не можемо так легковажно голосувати за цей законопроект.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. В'ятрович, фракція «Європейська солідарність». Прошу.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Автори законопроекту прикриваються благими намірами. Як відомо, благими намірами встелена дорога до пекла.

Уявіть, що всі пенсіонери Криму і Донбасу зможуть самі чи через посередника отримати від України пенсії, зокрема й за роки окупації, навіть документів не треба подавати. Саме цього вимагає від нас Москва. Такий підхід підтверджує російську тезу про внутрішній конфлікт. А міжнародне право передбачає, що тягар забезпечення населення окупованих територій несе саме окупант. Крім того, цей законопроект доб'є нашу економіку і зруйнує соціальну справедливість.

У пояснювальній записці йдеться про те, що законопроект не вплине на показники бюджету. Сьогодні вже називали цю цифру: 115 мільярдів гривень на рік. Пенсійний фонд України є дефіцитним, тому ці 115 мільярдів – це додаткові видатки з державного бюджету, це те, чого буде бракувати нам на армію, освіту і дороги.

Всупереч Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» пенсії отримують і ті, хто отримує її зараз від Росії. Тобто ми за власний кошт демонструємо, що в окупації люди отримують...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова заступника міністра фінансів України Джигиря Юрія Анатолійовича. 3 мотивів, 1 хвилина. Будь ласка.

ДЖИГИР Ю.А., заступник міністра фінансів України. Доброго дня, шановні народні депутати. Уряд просить зняти з розгляду даний законопроект і доопрацювати його в комітеті з метою пошуку компенсаторів (*Оплески*).

Згадувана вже сьогодні цифра – це додаткові видатки, в поточній редакції законопроект призводить до 115 мільярдів гривень додаткових видатків (*Шум у залі*). Це нетривіальні додаткові видаткові зобов'язання, які лягають на державний бюджет, оскільки власні доходи Пенсійного фонду України на даному етапі повністю йдуть на погашення поточних пенсійних зобов'язань.

Відповідно таку значну суму як додаткові видаткові зобов'язання на бюджет ми можемо брати лише з адекватними доходними компенсаторами, які ми пропонуємо розробити, доопрацювати законопроект і вже потім подати його з відповідними доходними компенсаторами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозумів. Галино Миколаївно! Галино Миколаївно, позицію комітету ще раз нагадайте мені.

Третьяковій, будь ласка, надайте слово.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Позиція комітету: знайти гепи. Нам здається, мені особисто, що сума, яку розрахував Пенсійний фонд України, завищена в 2 рази, оскільки ми не знаємо, яка кількість пенсіонерів знаходиться на території «ЛНР», «ДНР» та Криму. Крім того, виплата не буде одноразовою, вона буде розстрокована у часі. Йдеться про виплату суми, яку можна реструктуризувати або відтермінувати.

У нас є зобов'язання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галино Миколаївно, у мене коротке запитання, якою є позиція комітету? (*Шум у залі*).

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Наразі йдеться про визнання права цих людей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галино Миколаївно, ви не почули мене.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Позиція комітету: вирішити це питання між першим та другим читанням і прийняти законопроект № 2083-д за основу (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто прийняти в першому читанні за основу, так? (*Шум у залі*).

Хвилиночку, я не чую. З мотивів ви виступали вже (*Шум у залі*).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Голосуємо! Голосуємо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. З мотивів... (*Шум у залі*). Будь ласка, з мотивів – Климпуш-Цинцадзе. Так, секунду, Третьякова просить слово.

Спочатку Третьякова, вона щось хоче уточнити. Прошу.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Перепрошую, під час виступу в запалі я сказала «ДНР» та «ЛНР». Так званих «ДНР» і «ЛНР», щоб не було у нас потім якихось різночитань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви вимагаєте ще надати вам слово? (*Шум у залі*).

Друзі, я надаю слово з мотивів, 30 секунд. І потім ви отримаєте, добре?

Будь ласка, з мотивів – Климпуш-Цинцадзе, і потім 30 секунд отримає Папієв. Хто ще? Батенко. Давайте ще по 30 секунд кожен. Немає питань, давайте.

Прошу, Климпуш-Цинцадзе, 30 секунд, з мотивів.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Я рада, що пані Третьякова усвідомила свою помилку. Це неприпустимо, щоб у Верховній Раді України звучали аббревіатури, які нам нав'язує Москва. Тому я дуже вдячна, що ви визнали свою помилку (*Оплески*). Це окуповані території України і окремі райони Донецької та Луганської областей України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Михайло Папієв.

ПАПІЄВ М.М. Шановні народні депутати України! Це дуже важливе голосування, і я хотів би звернути увагу на таке.

Подивіться, будь ласка, на Рішення Конституційного Суду України від 7 жовтня 1999 року, де вказано, що пенсія є відкладеною із заробітної плати. Це особисті кошти громадян, які сплачують внески. Саме тому Конституційний Суд України вирішив, що громадяни мають право на пенсію, і держава зобов'язана забезпечити її виплату незалежно від країни проживання і того, де знаходиться людина. Це її особисті кошти, відкладені на пенсію. Тому давайте проголосуємо і відновимо справедливість.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Михайле Миколайовичу (*Оплески*).

Слово надається народному депутату Шахову від депутатської групи «Довіра». Прошу.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, це 1 мільйон 700 тисяч переселенців, які приїхали в цю країну, мирну, і 4 мільйони людей, які залишилися в Криму, в окремих районах Луганської і Донецької областей, і не отримували пенсію, тому що їм бракувало грошей, щоб виїхати

в мирну Україну! Шість років люди не отримували пенсію, яку вони працювали за 50 років, зриваючи руки в кров. Вони працювали на Україну 28 років. Скажіть, будь ласка, 150 мільярдів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Тарас Іванович Батенко.

БАТЕНКО Т.І. Колеги, я переконаний, що якщо ми сьогодні в першому читанні проголосуємо за цей законопроект, Кремль буде аплодувати нам стоячи. Я більш ніж переконаний, що слід прислухатися до позиції Міністерства фінансів України (*Шум у залі*). Це має бути урядовий законопроект, урядовий, навіть не провладної більшості. Слід прислухатися до них. Про 115 мільярдів гривень у законопроекті нічого не сказано. Ми зв'язані іншими законами, тому що наші громадяни можуть отримувати кошти з Російської Федерації.

Давайте порахуємо, а не будемо прикриватися популістичними фразами. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Ще від «Голосу» пан Железняк. Прошу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, дуже дивна ситуація. Була позиція Міністерства фінансів України, дуже проста, що цей законопроект вартує більш як 100 мільярдів гривень. Позиція коаліції зараз, я так розумію, не прислухатися до цього. Тоді запитання: звідки ми візьмемо ці кошти? (*Шум у залі*). За рахунок пенсіонерів, медиків, освітян. Внесіть спочатку зміни до бюджету, а потім вносьте такі законопроекти. Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Богуцька від «Слуги народу». І на цьому, друзі, будемо завершувати обговорення.

БОГУЦЬКА Є.П., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Друзі, я категорично проти цього законопроекту.

Я – переселенка. У нас величезна кількість переселенців, які практично нічого не отримали від держави, нічого! А ми зараз будемо виплачувати пенсії пенсіонерам, які залишилися на окупованих територіях. Хто буде визначати, які погляди у тих пенсіонерів, підтримують вони Росію чи ні? (*Шум у залі*). Ми їм

будемо виплачувати? Ми зараз плюємо на всіх переселенців, яким потрібні житло і виплати тут, і які нічого не отримують.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги... *(Шум у залі)*.
«Батьківщина», Сергій Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЕВ С.В. Соболев, «Батьківщина». Думаю, треба заспокоїтися всім *(Шум у залі)*. Колеги, треба всім заспокоїтися, голосом тут ніхто нічого не візьме, треба брати чітким розрахунком.

Дивіться, що передбачає цей законопроект? Якщо пенсія людині нарахована, але їй не вистачає стажу в зв'язку з тим, що вона перебувала на окупованій території, а потім повернулася назад, жодних питань – ми повинні зарахувати їй це. Більше того, ми даємо їй право докупити цей стаж, право, яке є у будь-якого громадянина України.

Інша ситуація – це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я розумію, що чітко сформованих позицій немає, тому прошу зайняти свої місця і підготуватися до голосування *(Шум у залі)*. Шановні колеги!

Я вам просто нагадаю, що є позиція комітету, згідно з якою пропонується прийняти за основу і доопрацювати законопроект. Є позиція уряду, який вимагає, наскільки я розумію, відкликати його. На доопрацювання, так. Тому прошу підготуватися до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування. Прошу голосувати *(Шум у залі)*. Так, ставиться на голосування пропозиція комітету – за основу. Прошу голосувати.

«За» – 184.

Рішення не прийнято.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Ганьба! Ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги... *(Шум у залі)*. Ставиться на голосування альтернативний законопроект, оскільки за Регламентом... Якщо і він не набере... *(Шум у залі)*. Можу я спочатку оголосити, а потім будемо дивитися? Якщо він не набере необхідної кількості голосів, поставимо на голосування пропозицію про направлення першого законопроекту на доопрацювання. Зрозуміло, так?

Шановні колеги, ставиться на голосування для прийняття в першому читанні законопроект № 2083 як альтернативний. Готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 155.

Рішення не прийнято.

Далі ставиться... Оскільки не був підтриманий ні перший, ні другий законопроект, ставиться на голосування питання про повернення цього законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги... Ні, до розгляду питання не повертається. Ми повертаємо тоді до комітету для підготовки на повторне перше читання. Шановні колеги, заспокойтеся, будь ласка.

Ставиться на голосування пропозиція про направлення до комітету для підготовки на повторне перше читання законопроекту «Про внесення змін до деяких законів України щодо реалізації права на пенсію» ([№ 2083-д](#)). Готові голосувати?

Прошу підтримати та проголосувати (*Оплески*).

«За» – 314.

Рішення прийнято.

По фракціях і групах покажіть, будь ласка.

Шановні колеги, переходимо до наступного питання порядку денного (*Шум у залі*). Це проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ресторанного господарства» ([№ 2136](#)). Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою.

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Слово для доповіді надається першому заступнику голови Комітету з питань економічного розвитку Таруті Сергію Олексійовичу.

ТАРУТА С.О. Шановні народні депутати! На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ресторанного господарства» ([№ 2136](#)).

Це дуже простий законопроект. По-перше, він змінює поняття «общепит» і передбачає уніфікацію законодавства, щоб замінити громадське харчування на ресторанне.

По-друге, він дає змогу підвищити штрафи за незаконний розлив алкогольних напоїв у місцях, що не передбачені цим проектом закону, в 10 разів. Сьогодні це близько 6 тисяч, передбачається 41 тисяча.

По-третє, це обов'язкове страхування. Але після того, як ми поспілкувалися з представниками цієї галузі, ми домовилися, що між першим та другим читанням ми відійдемо від обов'язкового страхування на користь добровільного.

Просимо підтримати цей законопроект, оскільки він уніфікує норми чинних постанов Кабінету Міністрів України та європейське законодавство.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так від комітету ще є час. Все, більше не треба?

ТАРУТА С.О. Від комітету. Комітет прийняв за основу цей законопроект. Ми зустрічалися в рамках комітету з представниками цієї галузі. Було лише одне питання, і всі його підтримують, стосовно обов'язкового страхування. Ми домовилися, що змінимо його на добровільне. Хоча великі гравці сказали, що вони в принципі за те, щоб було обов'язкове, тому що є дуже багато проблем, пов'язаних з якістю харчування, а від якості харчування дуже залежить наше здоров'я. Але ми все-таки домовилися, що буде добровільне страхування.

У Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України заперечень немає. Також бюджетний комітет бачить можливість збільшення доходів бюджету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Олексійовичу.

Шановні колеги, будь ласка, запишіться на виступи від фракцій та груп: два – за, два – проти.

Німченко Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Уважаемые колеги! Шановні колеги, друзі і народні депутати України! Я вважаю, що це вища міра політичного цинізму, ставити такі питання сумісно на розгляд. Ми щойно познущалися з 4 мільйонів людей, українців. Це я для тих, хто голосував проти того, щоб надати засоби до існування людям похилого віку, пенсіонерам.

Тепер щодо цього законопроекту. Шановні колеги, коли ми ведемо мову про те, щоб покращити якість харчування, треба виходити з того, що про це кажуть люди, а не представники великого ресторанного бізнесу, про яких нам сказав доповідач. Ви бачите, що нам нав'язують за умови, що між першим та другим читанням буде «договорняк» про те, як через закон розширити сферу діяльності ресторанної галузі? От і все, що є в цьому законопроекті. Це не простота закону, а виїмка грошей з карманів людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніколаєнко Андрій Іванович.

НІКОЛАЄНКО А.І., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання*

«Батьківщина»). «Батьківщина» однозначно буде підтримувати цей законопроект і закликає всіх підтримати його, тому що норми, на яких наголосив у своєму виступі Сергій Олексійович, цілком зрозумілі. Ми хочемо, щоб українцям не продавали деінде сумнівної якості алкогольну продукцію, тим самим створюючи загрозу життю. Це по-перше.

По-друге, ми хочемо, щоб ті, хто називається «общепитом» ще з радянського минулого, несли відповідальність за неякісно приготовану їжу, тому що мені, я думаю, як і більшості, сумно спостерігати, як влітку там чи тут отруюються люди. Тому вони мають і нести відповідальність, і страхуватися від таких випадків, щоб люди потім могли отримати належне лікування.

Законопроект дуже слушний, правильний і підтримується фаховим середовищем. Тому вважаю, що його треба підтримати і закликаю всіх проголосувати «за».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кубів Іван Іванович.

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановна президіє! Цей законопроект є дуже важливим. Він завершує розпочатий ще у 2002 році процес не тільки зміни самого поняття «заклади громадського харчування», а й стандартів та якості громадського харчування, які впливають на здоров'я людей.

Коли ми говоримо про стандарти ресторанного харчування, ми можемо впевнено стверджувати, що сучасні технології є абсолютно доскональними, прогнозованими, і ми повинні робити якісний продукт. Це перше.

Друге. Законопроект пропонує посилити відповідальність за продаж алкогольних напоїв та їх розлив недобросовісними суб'єктами господарювання. Йдеться про тіньовий бізнес. Пам'ятаєте, як ми розглядали питання щодо спиртової галузі (82 спиртозаводи): цінову політику, формування приватизації? Це правильний підхід до майбутнього, який має стратегічний характер.

Третє, щодо обов'язкового страхування. Було сказано, що норма про відповідальність суб'єктів ресторанного бізнесу перед споживачами потребує додаткового обговорення. Ми маємо час між першим та другим читаннями для того, щоб залучити експертне середовище.

Четверте. Ресторани є менш доступними. Але якщо буде нормальна конкуренція і якість продукції, цінова політика також буде врегульована.

І п'яте, що нібито це ризик для малого та середнього бізнесу, для стартапів. Повірте, цю дискусію можна продовжити між першим та другим читаннями і підтримати ту чи іншу позицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, зараз з мотивів Фріс, потім – Шахов, і переходимо до голосування. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.
Фріс Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Шановні колеги, хотілося б звернути вашу увагу на те, що сьогодні ми вже проголосували за один технічний законопроект, цей вноситься другим. Але порівняно з першим у цьому законопроекті є дуже вузька норма, на якій я би хотів наголосити – це вставлення обов'язкового страхування ресторанів за шкоду, яка може бути заподіяна третім особам.

Враховуючи, що автори законопроекту погодилися з тим, що ця норма потребує додаткового узгодження і, швидше за все, буде вилучена до другого читання, я пропоную підтримати цей законопроект. Але водночас необхідно це проконтролювати, бо додаткове навантаження на бізнес, якого стосується страхування відповідальності, якої немає ніде в світі, нам необхідно якось нівелювати. Тому що це може негативно вплинути на таку широку сферу цивільних правовідносин як відносини у сфері громадського харчування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахов Сергій Володимирович, і потім голосуємо. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, ви чули, що сказав Андрій Ніколаєнко. Уважно читайте законопроекти, тут чітко написано: про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Це дійсно впорядкує і врегулює ситуацію з рестораторами і наповнить бюджет України. Не буде фальсифікату і не буде смертей внаслідок отруєння неякісними алкогольними виробами.

Далі. Стосовно того, про що сказав Німченко. Це справді цинізм, коли не дали пенсії 4 мільйонам громадян, які працювали на державу, а сьогодні не можуть приїхати в Україну, і є 150 мільярдів гривень, якими користуються чиновники, які з кабінету не виходять і не дивляться, що відбувається сьогодні з пенсіонерами в державі. Тому негайно треба розглянути ці законопроекти (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до голосування. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу. Займіть свої місця і підготуйтеся до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ресторанного господарства» ([№ 2136](#)). Готові? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 316.

Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні колеги, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Литовської Республіки про працевлаштування та співробітництво у сфері трудової міграції» ([№ 0021](#)). Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, скажіть, необхідне обговорення цього питання? Можемо голосувати? Ні? Добре.

Доповідає заступник міністра соціальної політики України Музиченко Віталій Володимирович.

МУЗИЧЕНКО В.В., *заступник міністра соціальної політики України.* Доброго дня, шановні народні депутати. Проект закону розроблено відповідно до вимог Закону України «Про міжнародні договори України» з метою виконання внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання чинності Угодою між Кабінетом Міністрів України та Урядом Литовської Республіки про працевлаштування та співробітництво у сфері трудової міграції, вчиненою 7 грудня 2018 року в місті Києві. З прийняттям законопроекту буде ратифіковано угоду, що сприятиме зміцненню та розвитку співробітництва і наданню взаємної допомоги у забезпеченні захисту прав та інтересів працівників обох держав і боротьбі з нелегальною працею.

Ратифікація Угоди створить можливість для офіційного працевлаштування громадян України в Литовській Республіці, що покращить фінансове становище українських сімей. Також ратифікація угоди дасть змогу залучити до України висококваліфікованих спеціалістів та робітників з Литовської Республіки.

Просимо підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для співдоповіді надається голові підкомітету Комітету з питань інтеграції України з Європейським Союзом Вінтоняк Олені Василівні.

ВІНТОНЯК О.В., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Шановна президіє! Шановні народні депутати! Законопроект «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Литовської Республіки про працевлаштування та співробітництво у сфері трудової міграції» підготовлено з метою виконання внутрішньодержавних процедур, необхідних для набрання чинності Угодою між Кабінетом Міністрів України та Урядом Литовської Республіки про працевлаштування та співробітництво у сфері трудової міграції.

Метою угоди є зміцнення співробітництва та надання взаємної допомоги у забезпеченні захисту прав та інтересів працівників обох держав – як України,

так і Литви. Це сприятиме забезпеченню боротьби з нелегальною трудовою міграцією, соціальному захисту прав та обов'язків працівників обох держав, а також подальшому соціальному та пенсійному забезпеченню.

Згідно з пояснювальною запискою до проекту закону реалізація цього акту не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України. Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом на своєму засіданні 15 січня 2020 року розглянув зазначений законопроект.

Народні депутати члени комітету прийняли рішення внести законопроект на розгляд Верховної Ради України і рекомендувати їй прийняти його за основу та в цілому. Зазначене рішення комітету також узгоджується з висновком Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій та груп: два – за, два – проти.

Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Прошу передати слово Марії Іоновій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Марія Миколаївна Іонова.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дуже дякую. Шановні колеги, з Литовською Республікою Україну єднають тривалі дуже добросусідські зв'язки, і тому, ратифікуючи зазначену угоду, ми йдемо шляхом подальшого зміцнення взаємного співробітництва та маємо на меті надавати взаємну допомогу в забезпеченні саме прав та інтересів працівників обох держав.

Прогноз впливу реалізації акту на ключові інтереси України є дуже позитивним, він дасть змогу ефективніше забезпечувати саме трудові права громадян України. Виходячи з цього, «Європейська солідарність» буде підтримувати даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Німченко Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Передаю слово Михайлу Миколайовичу Папієву, «Опозиційна платформа – За життя».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Папієв Михайло Миколайович.

ПАПІЄВ М.М. Шановні народні депутати України! Це дуже важливий законопроект, і я хотів би звернути вашу увагу на підходи уряду до міждержавних угод. У 2018 році, ви пригадуєте, попередня влада... У них головна мета була, щоб українці взагалі виїхали за межі України. Виходячи з цього, я беру аналіз цієї угоди, бо знаю, хто такі трудящі-мігранти, і постійно спілкуюся з ними.

Одинадцять мільйонів громадян України сьогодні є трудящими-мігрантами. Ця угода не має жодного відношення до захисту їхніх прав. Ви знаєте, яка головна проблема у наших трудящих-мігрантів? Я це пояснюю насамперед тим людям, які є дотичними до соціальної сфери. У нас сьогодні Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» запроваджено мінімальний страховий стаж – 35 років, правильно? В більшості європейських країн сьогодні 35 років – це мінімальний страховий стаж, що дає змогу отримати пенсію.

Наші громадяни їдуть в основному, 74 відсотки, у віці від 30 до 40 років. Тобто вони не встигають заробити пенсію в Україні. Так само, приїжджаючи до країн Європейського Союзу, вони не встигають заробити пенсію там. І виходить, що у зв'язку з тим, що наш уряд абсолютно не працює над цим питанням, наші громадяни при досягненні пенсійного віку не мають пенсії ані в Україні, ані в Європейському Союзі, і вимушені жити на соціальну допомогу.

Свого часу я почав підписувати міждержавні законодавчі акти, щоб у нас була спільна система нарахування пенсій, щоб загальний стаж був 35 років, але за той стаж, який людина отримала в Україні сплачував Пенсійний фонд України, а за той період, коли людина сплачувала внески до пенсійного фонду країн Європейського Союзу, ці країни виплачували кошти. Цього в угоді немає. Ось у чому головна проблема захисту наших... *(Оплески)*.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Виступи завершилися. Так, будь ласка, Шахов з мотивів. Ні? А ви записані? У мене немає тут. Кулініч, прошу.

Тоді народний депутат Шахов.

ШАХОВ С.В. Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги, дуже добре, що сьогодні європейські держави протягують руку допомоги Україні в питаннях ратифікації і переміщення наших кадрів до Польщі, до Литви, до Європи, до Азії, до Москви, Санкт-Петербурга, Ростова-на-Дону. Допоки ми будемо втрачати свої кадри, скажіть будь ласка? Луганська і Донецька області сьогодні окуповані нібито, чому не відкрити шляхи? Чому сьогодні блокада на Луганщині і на Донеччині? Чому сьогодні не йде луганське вугілля? Чому

металургія не працює в нашій державі? То Україна чи не Україна? Давайте будемо визначатися.

Чому сьогодні ми втрачаємо вчених? За 4 роки 70 тисяч лікарів, вчителів виїхало з країни, ми втрачаємо професійні кадри! Чому не працює хімічна галузь? Чому не працює на належному рівні вугільна галузь? Чому сьогодні не працює аграрний сектор? Треба розвивати, а не руйнувати.

Безумовно, треба підтримувати відносини з Європейським Союзом, але також не втрачати, а повертати наші українські кадри, робочі кадри, які можуть працювати на благо держави. Ми сьогодні втрачаємо десятки мільярдів гривень, які недоотримуємо в бюджет з Луганської і Донецької областей. Подивіться, що робиться сьогодні, хто використовує Україну на свою користь, які олігархи, які бандитські угруповання стоять за цим!

Тому на даний момент ми, депутатська група «Довіра», підтримуємо цю ратифікацію. Але треба думати, як розвивати і будувати індустріальний сектор в Україні.

Дякую (*Оплески*).

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування, займіть свої місця.

СТЕФАНЧУК Р.О. Шановні колеги, готові до голосування? Підготуйтеся, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Готові голосувати?

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в цілому проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Литовської Республіки про працевлаштування та співробітництво у сфері трудової міграції» ([№ 0021](#)).

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 324.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури – Іван Іванович Крулько.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановний Голово Верховної Ради України! Шановні колеги! Наступний законопроект – [№ 2075](#), впорядковує

діяльність молодіжних центрів по всій Україні. Є необхідність доопрацювати його спільно з комітетом для того, щоб вийти з узгодженою позицією. Тому пропоную його сьогодні не розглядати, а розглянути наступного пленарного тижня, коли ми з комітетом будемо мати узгоджену позицію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, скажіть, комітет не заперечує? Ні. Чи треба голосувати за зміну черговості розгляду питань? Якщо буде консенсус, можемо не голосувати (*Шум у залі*).

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція про зміну черговості розгляду питань порядку денного.

Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 346.

Рішення прийнято.

Надійшла заява щодо перерви, але її готові замінити на виступ. Хто буде виступати? Парубій?

Парубій Андрій Володимирович.

ПАРУБІЙ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Українці, важко повірити, але ми з кожним тижнем стаємо свідками все більшої кількості фактів переслідування учасників АТО, які воювали і воюють за Україну на сході, українських волонтерів і українських патріотів.

Зараз ми стали свідками переслідування патріотки, члена команди «Європейської солідарності» Софії Федини за те, що вона висловила свою позицію стосовно чинної влади. Ми пам'ятаємо, таке вже було. Був у нас вже один Президент, який дуже боявся критики. Його прізвище було Янукович, звали його Віктор, який падав від яйця (*Шум у залі*) і змушував правоохоронні органи відкривати кримінальні справи через його критику (*Шум у залі*).

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Ганьба! Ганьба!

ПАРУБІЙ А.В. Кому ви кричите «ганьба»? Ви кричите «ганьба» тим правоохоронним органам, якими керують з Офісу Президента, і вчора про це говорив міністр Кабінету Міністрів України. Правоохоронні органи, якими керують з Офісу Президента, сьогодні переслідують лише за те, що патріоти, українці, мають іншу думку і можуть критикувати чинну владу. Для цього ви і пропихуєте ваш законопроект про дезінформацію, щоб розв'язати руки для ще більш масштабного переслідування українських патріотів, волонтерів, українських бійців (*Шум у залі*).

І у мене загальне звернення від всієї команди «Європейської солідарності» – зупиніться! Досвід Януковича демонструє: це дуже погано закінчується. Ви хочете злякати патріотів, ви хочете злякати Софію Федину і команду «Європейської солідарності»? Я хочу вам заявити: не злякаєте! Ви жалюгідні і намагаєтеся нагнати страх (*Шум у залі*) на тих, хто не боявся Януковича і не боявся його кліки. Ми не дозволимо переслідування Софії Федини (*Шум у залі*).

Всі українські патріотичні сили стануть плече до плеча, захищаючи і Софію Федину, і всіх українських патріотів, яких ви сьогодні через проплачені суди намагаєтеся залякати. Сьогодні на допиті в Державному бюро розслідувань легендарний український генерал Забродський. Сьогодні на допиті в Державному бюро розслідувань Яна Зінкевич – видатний український волонтер.

Закликаю насамперед членів фракції «Слуга народу», тих, які вважають себе патріотами, тих, які були і на Майдані, і в АТО: ви маєте дати опір цій тенденції переслідування опозиції!

Не допустимо репресій! Захистимо Софію Федину! Слава Україні!

І дякую «Батьківщині» та «Голосу» за наданий виступ, за надану перерву. Дякую вам (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до наступного питання порядку денного. На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації положень деяких міжнародних угод та директив ЄС у сфері охорони тваринного та рослинного світу» ([№ 2351](#)). Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою.

Прошу підтримати та проголосувати (*Шум у залі*).

Тиша в залі. Шановні колеги!

«За» – 223.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця. Дякую. Давайте не плутати де, хто знаходиться.

Переходимо до розгляду питання. Слово надається народному депутату України Маріковському Олександрю Валерійовичу.

МАРІКОВСЬКИЙ О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Україна ратифікувала міжнародну Європейську конвенцію про захист домашніх тварин, але за 5 наступних років її норми не були імплементовані в українське законодавство. В Європейському Союзі діє декілька директив ЄС, що регламентують гуманне ставлення до низки груп сільськогосподарських тварин в контексті захисту тварин, які використовуються для експериментів та інших наукових цілей, тварин під час перевезення (транспортування). Всі номери директив виписані у нашому законопроекті.

Стаття 89 Кодексу України про адміністративні правопорушення, яка карає за жорстоке поводження з тваринами, практично не діє. Це пояснюється тим, що ця стаття не узгоджена з Законом України «Про захист тварин від жорстокого поводження». До цього моменту за знищення видів рослин і тварин або місць їх проживання, які охороняються Бернською та іншими міжнародними конвенціями, ратифікованими Україною, не передбачена адміністративна відповідальність. Немає її також за подібні дії по відношенню до тварин і рослин, які підлягають особливій охороні на території Автономної Республіки Крим, областей, міста Києва та Севастополя.

Метою прийняття законопроекту є впровадження європейських гуманних цінностей та стандартів по відношенню до тварин. Завданням проекту закону є захист тварин від жорстокого поводження.

Тепер коротко. Законопроект забороняє евтаназію як метод регулювання чисельності, контрабанду диких тварин, фотографування з дикими тваринами в населених пунктах, пропаганду жорстокого поводження з тваринами: бити, вбивати, отруювати, калічити безпритульних тварин. Крім того, забороняється жебрацтво з тваринами, утримування диких тварин в закладах громадського харчування та інших непристосованих до цього громадських місцях, замурування тварин у підвальних приміщеннях.

Прошу підтримати законопроект № 2351 у першому читанні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги! Шановні колеги, будь ласка, трошки тихіше в залі. Руслан Валерійович Требушкін! Якщо можна, трошки тихіше. Дякую.

Слово для співдоповіді надається голові підкомітету Комітету з питань екологічної політики та природокористування Овчинниковій Юлії Юрїївні.

ОВЧИННИКОВА Ю.Ю. Шановні колеги, зазначимо, що даний законопроект був розглянутий комітетом на засіданні 26 листопада, де були обговорені основні його положення. Гуманне ставлення до тварин та імплементація всіх необхідних угод до українського законодавства зараз життєво необхідні. Але зоозахисницька і наукова спільноти, проаналізувавши низку положень, які будуть вводитися, зазначили, що вони потребують їх безпосереднього втручання і активного опрацювання.

У 2013 році, як зазначив попередній промовець, була ратифікована Європейська конвенція про захист домашніх тварин, проте жодної норми не було імplementовано.

Зазначимо, що всі інституції дуже уважно розглянули законопроект, навіть більш ніж уважно. Міністерство енергетики та захисту довкілля України підтримує його, але пропонує врахувати низку зауважень.

Головне науково-експертне управління Апарату Верхової Ради України ретельно розглянуло законопроект і висловило більше 15 зауважень. Водночас Комітет з питань екологічної політики та природокористування зазначає, що ми

готові опрацювати ці зауваження до другого читання. Зоозахисницька спільнота, екологи просять підтримати ці ініціативи. Проте ми отримали також висновки Національної академії наук України, з якими готові попрацювати до другого читання.

Отже, підтримуємо даний законопроект і гуманну країну. Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, є необхідність обговорювати цей законопроект, чи голосуємо відразу?

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації положень деяких міжнародних угод та директив ЄС у сфері охорони тваринного та рослинного світу» ([№ 2351](#)) за висновком комітету за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Готові? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 318.

Рішення прийнято (*Оплески*).

Веде засідання Голова Верховної Ради України **РАЗУМКОВ Д.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до наступного питання порядку денного. Продовжую ранкове пленарне засідання на 15 хвилин, до завершення розгляду цього питання.

На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення пожежної безпеки в лісах» ([№ 1149](#)). Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 256.

Рішення прийнято.

Необхідне обговорення цього питання? Голосуємо і можемо закрити ранкове засідання? Дмитре Юрійовичу, ви ж не наполягаєте? Не наполягає.

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення пожежної безпеки в лісах» ([№ 1149](#)).

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 352.

Рішення прийнято.

Одну хвилину, будь ласка, не розходьтєся. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Шпєнова.

ШПЄНОВ Д.Ю., член Комітєту Верховної Ради України з питань правої політики (одномандатний виборчий округ № 37, Дніпропетровська область, самовисуванець). Доброго дня, шановні колеги! Прошу розглянути це питання і прийняти законопроект в цілому.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, можемо голосувати в цілому? Немає заперечень? (*Шум у залі*). Можемо голосувати?

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в цілому з необхідними техніко-юридичними правками проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення пожежної безпеки в лісах» ([№ 1149](#)). Прошу підтримати та проголосувати.

«За» – 322.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

З процедури – Гєращенко.

ГЄРАЩЄНКО І.В., член Комітєту Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановний пане Голово! Хочу звернути вашу вагу, що наша політична сила наполягала на тому, щоб підготувати поправки до попереднього законопроекту, попри це ви поставили його на голосування.

Також хочу сказати, що у нас залишається 25 хвилин до закінчення робочого дня, ви продовжили його ще на 15 хвилин. Ми пропонуємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. До розгляду цього питання, Ірино Володимирівно, я так сказав.

ГЄРАЩЄНКО І.В. ...і наша політична сила вважає, що це несправедливо по відношенню до Президента Зеленського. Вже другий день поспіль ви відтермінуєте розгляд внесених Президентом України Володимиром Зеленським змін до Конституції України. Ми вимагаємо, щоб ви поставили їх зараз на голосування і шанували вашого Президента. Це несправедливо, що ви вже два дні не розглядаєте зміни до Конституції.

Просимо їх розглянути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивітьсє, продовження засідання – це повноваження Голови Верховної Ради. Я озвучив, що продовжую засідання на 15 хвилин – до завершення розгляду законопроекту № 1149. Давайте я не буду забирати

повноваження у народних депутатів, а ви не будете втручатися в мої. Якщо ми говоримо про розгляд цього питання, його завершено. І ми домовлялися, що законопроект розглядатиметься без обговорення, за це голосував зал, щоб не продовжувати засідання. Якщо ні, то можна було пройти за процедурою.

Оголошення від Руслана Олексійовича Стефанчука.

СТЕФАНЧУК Р.О. Дякую, Дмитре Олександровичу.

Прийшло повідомлення про зміни в керівному складі міжфракційного депутатського об'єднання «Трансформація України». Співголовами депутатського об'єднання відтепер є представник депутатської фракції політичної партії «Слуга народу» Клочко Андрій Андрійович, представник депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» Кириленко Іван Григорович та представник депутатської фракції політичної партії «Європейська солідарність» Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги! (*Шум у залі*). Ні, це не з мотивів і не з процедури.

Оголошую ранкове пленарне засідання Верховної Ради України закритим. Всім дякую. Прошу не забувати картки.

Завтра розпочинаємо роботу о 10 ранку.